

II

(Nelegislativní akty)

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2019/61

ze dne 19. prosince 2018

o odvětvovém referenčním dokumentu o osvědčených postupech pro environmentální řízení, odvětvových indikátorech vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávacích kritériích pro odvětví veřejné správy podle nařízení (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 761/2001, rozhodnutí Komise 2001/681/ES a 2006/193/ES ⁽¹⁾, a zejména na čl. 46 odst. 1 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 1221/2009 ukládá Komisi, aby vytvořila odvětvové referenční dokumenty pro konkrétní hospodářská odvětví. Tyto dokumenty musí zahrnovat osvědčené postupy pro environmentální řízení, indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a případně srovnávací kritéria a ratingové systémy hodnotící dosahovanou úroveň vlivu na životní prostředí. Od organizací, které jsou zaregistrovány v systému pro environmentální řízení podniků a audit zřízeném uvedeným nařízením nebo se k registraci připravují, se vyžaduje, aby k daným dokumentům přihlížely při vypracovávání svého systému environmentálního řízení a při posuzování vlivu svých činností na životní prostředí ve svém environmentálním prohlášení nebo v aktualizovaném environmentálním prohlášení, jež bylo vypracováno v souladu s přílohou IV uvedeného nařízení.
- (2) Nařízení (ES) č. 1221/2009 vyžaduje, aby Komise vypracovala pracovní plán, v němž stanoví orientační seznam odvětví, jež budou považována za prioritní pro přijetí odvětvových a meziodvětvových referenčních dokumentů. Ve sdělení Komise – Vypracování pracovního plánu, kterým se stanoví orientační seznam odvětví pro přijetí odvětvových a meziodvětvových referenčních dokumentů, podle nařízení (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) ⁽²⁾ – byla veřejná správa uvedena jako prioritní odvětví.
- (3) S ohledem na různost činností prováděných jednotlivými orgány veřejné správy v celé Unii by se měl odvětvový referenční dokument pro veřejnou správu zaměřit na environmentální otázky, které jsou pro dané odvětví klíčové. Měl by prostřednictvím osvědčených postupů pro environmentální řízení určit konkrétní opatření, jak zlepšit řízení kanceláří, energetickou účinnost a účinné využívání zdrojů, mobilitu, využívání zdrojů, využívání půdy, kvalitu ovzduší, zásobování vodou a nakládání s odpadními vodami s cílem podporovat rozvinutější oběhové hospodářství.
- (4) Aby měli environmentální ověřovatelé, organizace a další subjekty dostatek času připravit se na zavedení odvětvového referenčního dokumentu pro odvětví veřejné správy, mělo by se datum použitelnosti tohoto rozhodnutí odložit o 120 dnů ode dne zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 358, 8.12.2011, s. 2.

- (5) Při vypracovávání odvětvového referenčního dokumentu uvedeného v příloze tohoto rozhodnutí Komise uskutečnila v souladu s nařízením (ES) č. 1221/2009 konzultace s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami.
- (6) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle článku 49 nařízení (ES) č. 1221/2009,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Odvětvový referenční dokument o osvědčených postupech pro environmentální řízení, odvětvových indikátorech vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávacích kritériích pro odvětví veřejné správy pro účely nařízení (ES) č. 1221/2009 je uveden v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 18. května 2019.

V Bruselu dne 19. prosince 2018.

Za Komisi

předseda

Jean-Claude JUNCKER

PŘÍLOHA

1. ÚVOD

Tento odvětvový referenční dokument vychází z podrobné vědecké a politické zprávy ⁽¹⁾ (zprávy o osvědčených postupech, „Best Practice Report“) vypracované Společným výzkumným střediskem (Joint Research Centre, JRC) Evropské komise.

Relevantní právní rámec

Systém Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) byl zaveden v roce 1993 pro dobrovolnou účast organizací nařízením Rady (EHS) č. 1836/93 ⁽²⁾. Systém EMAS následně prošel dvěma významnými revizemi, jež byly předmětem:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ⁽³⁾;
- nařízení (ES) č. 1221/2009.

Důležitým novým prvkem poslední revize, která vstoupila v platnost dne 11. ledna 2010, je článek 46 o vytváření odvětvových referenčních dokumentů. Tyto odvětvové referenční dokumenty musí zahrnovat osvědčené postupy pro environmentální řízení, indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí pro konkrétní odvětví a případně srovnávací kritéria a ratingové systémy hodnotící dosahovanou úroveň vlivu na životní prostředí.

Jak chápat a používat tento dokument

Systém pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) je systémem pro dobrovolnou účast organizací, které se zavázaly k soustavnému zlepšování vlivu své činnosti na životní prostředí. V tomto rámci poskytuje tento odvětvový referenční dokument pokyny konkrétně pro odvětví veřejné správy a upozorňuje na řadu možností ke zlepšení, jakož i osvědčené postupy.

Dokument vypracovala Evropská komise na základě informací od zúčastněných stran. Technická pracovní skupina složená z odborníků a zúčastněných stran z odvětví a vedená Společným výzkumným střediskem prodiskutovala a posléze odsouhlasila osvědčené postupy pro environmentální řízení, indikátory vlivu činnosti organizace v daném odvětví na životní prostředí a srovnávací kritéria popsána v tomto dokumentu; zejména tato kritéria byla považována za reprezentativní pro úroveň vlivu na životní prostředí, jichž dosahují organizace s nejlepšími výsledky v odvětví.

Cílem tohoto odvětvového referenčního dokumentu je pomoci a poskytnout podporu všem organizacím, které mají v úmyslu zlepšit vliv své činnosti na životní prostředí poskytnutím nápadů a inspirace, jakož i praktických a technických doporučení.

Tento odvětvový referenční dokument je určen za prvé organizacím, které jsou již v systému EMAS registrovány, za druhé organizacím, které registraci v systému EMAS do budoucna zvažují, a za třetí všem organizacím, které se chtějí dozvědět více o osvědčených postupech pro environmentální řízení za účelem zlepšení vlivu své činnosti na životní prostředí. Cílem tohoto dokumentu je tedy podpořit všechny organizace v odvětví veřejné správy v tom, aby se zaměřovaly na relevantní environmentální aspekty, a to přímé i nepřímé, a hledaly informace o osvědčených postupech pro environmentální řízení, jakož i vhodné indikátory vlivu činnosti organizace v konkrétním odvětví na životní prostředí za účelem měření vlivu své činnosti na životní prostředí a rovněž srovnávací kritéria.

Jak by měly organizace registrované v systému EMAS zohledňovat odvětvové referenční dokumenty:

Podle nařízení (ES) č. 1221/2009 musí organizace registrované v systému EMAS zohledňovat odvětvové referenční dokumenty na dvou různých úrovních:

1. Při vypracovávání a zavádění systému environmentálního řízení s ohledem na výsledky environmentálního přezkumu (čl. 4 odst. 1 písm. b).

⁽¹⁾ Vědecká a politická zpráva je veřejně dostupná na internetových stránkách JRC na této adrese: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>. Závěry týkající se osvědčených postupů pro environmentální řízení a jejich použitelnosti, jakož i určené konkrétní indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria obsažená v tomto odvětvovém referenčním dokumentu vycházejí ze zjištění zdokumentovaných ve vědecké a politické zprávě. Veškeré podkladové informace a technické podrobnosti lze najít v uvedené zprávě.

⁽²⁾ Nařízení Rady (EHS) č. 1836/93 ze dne 29. června 1993 o dobrovolné účasti průmyslových podniků v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Úř. věst. L 168, 10.7.1993, s. 1).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) (Úř. věst. L 114, 24.4.2001, s. 1).

Organizace by měly využívat relevantní prvky odvětvového referenčního dokumentu při stanovování a přezkumu svých environmentálních cílů v souladu s relevantními environmentálními aspekty určenými v rámci environmentálního přezkumu a politiky, jakož i při rozhodování o opatřeních, která mají být provedena za účelem zlepšení vlivu činnosti organizace na životní prostředí.

2. Při přípravě environmentálního prohlášení (čl. 4 odst. 1 písm. d) a čl. 4 odst. 4):

- a) by organizace měly při výběru indikátorů⁽⁴⁾ pro účely podávání zpráv o vlivu své činnosti na životní prostředí brát v potaz relevantní indikátory vlivu činnosti organizace v konkrétním odvětví na životní prostředí uvedené v odvětvovém referenčním dokumentu.

Při výběru souboru indikátorů pro účely podávání zpráv by měly zohlednit indikátory navržené v odpovídajícím odvětvovém referenčním dokumentu a jejich relevanci, pokud jde o významné environmentální aspekty, které určí organizace při environmentálním přezkumu. Indikátory je třeba zohlednit pouze tehdy, jsou-li relevantní pro ty environmentální aspekty, které se při environmentálním přezkumu považují za nejvýznamnější.

- b) Když se oznamuje vliv organizace na životní prostředí a jiné faktory, které se ho týkají, organizace by měly v environmentálním prohlášení uvádět, jak byly zohledněny relevantní osvědčené postupy pro environmentální řízení a případně i srovnávací kritéria, jsou-li k dispozici.

Měly by popsat, jak byly relevantní osvědčené postupy pro environmentální řízení a srovnávací kritéria (které naznačují, jaké úrovně vlivu na životní prostředí dosahují organizace s nejlepším vlivem) využity k určení opatření a případně ke stanovení priorit tak, aby organizace (dále) zlepšovaly vliv své činnosti na životní prostředí. Provádění osvědčených postupů pro environmentální řízení ani splnění určených srovnávacích kritérií však není povinné, neboť dobrovolný charakter systému EMAS ponechává posouzení proveditelnosti srovnávacích kritérií a provádění osvědčených postupů, pokud jde o náklady a přínosy, na samotných organizacích. Toto posouzení proveditelnosti je nezbytné rovněž pro orgány veřejné správy, u nichž je často požadováno, aby šly příkladem.

Podobně jako u indikátorů vlivu činnosti organizace na životní prostředí by měly organizace posuzovat relevanci a použitelnost osvědčených postupů pro environmentální řízení a srovnávacích kritérií podle významných environmentálních aspektů, které určí při environmentálním přezkumu, jakož i podle technických a finančních aspektů.

Prvky odvětvových referenčních dokumentů (indikátory, osvědčené postupy pro environmentální řízení nebo srovnávací kritéria), které nejsou považovány za relevantní, pokud jde o významné environmentální aspekty, jež organizace určí při environmentálním přezkumu, by se v environmentálním prohlášení neměly uvádět ani popisovat.

Účast v systému EMAS je průběžný proces. Kdykoli má organizace v úmyslu zlepšit vliv své činnosti na životní prostředí (a provede přezkum tohoto vlivu), prostuduje si konkrétní témata odvětvového referenčního dokumentu jako zdroj inspirace pro určení otázek, které je třeba řešit jako další v rámci metody postupných kroků.

Environmentální ověřovatelé EMAS kontrolují, zda a jak byl odvětvový referenční dokument organizace zohledněn při přípravě jejího environmentálního prohlášení (čl. 18 odst. 5 písm. d) nařízení (ES) č. 1221/2009).

Akreditovaní environmentální ověřovatelé budou při provádění auditu potřebovat od organizace důkazy dokládající, jak byly vybrány relevantní prvky odvětvového referenčního dokumentu s ohledem na environmentální přezkumy, a jak byly zohledněny. Nekontrolují dodržování popsaných srovnávacích kritérií, ale ověřují důkazy o tom, jak byl odvětvový referenční dokument použit jako příručka k určení indikátorů a vhodných dobrovolných opatření, která může organizace provést pro zlepšení vlivu své činnosti na životní prostředí.

⁽⁴⁾ Podle přílohy IV (oddíl B písm. e)) nařízení o EMAS musí environmentální prohlášení obsahovat „přehled dostupných údajů o vlivu činnosti organizace na životní prostředí vzhledem k jejím environmentálním cílům a s ohledem na její významné dopady na životní prostředí. Zpráva musí podávat informace o klíčových indikátorech a dalších příslušných existujících indikátorech vlivu činnosti organizace na životní prostředí, jak je uvedeno v oddílu C“; Oddíl C přílohy IV stanoví, že „každá organizace každoročně podá zprávu o svém vlivu na životní prostředí týkající se konkrétních environmentálních aspektů určených v environmentálním prohlášení a případně zohlední odvětvové referenční dokumenty uvedené v článku 46.“

Vzhledem k dobrovolné povaze systému EMAS a odvětvového referenčního dokumentu by organizace neměly být v souvislosti s poskytováním takovýchto důkazů nepřiměřeně zatěžovány. Konkrétně tak ověřovatelé nesmí požadovat odůvodnění u každého z jednotlivých osvědčených postupů, indikátorů vlivu činnosti organizace v konkrétním odvětví na životní prostředí a srovnávacích kritérií uvedených v odvětvovém referenčním dokumentu, pokud je organizace s ohledem na environmentální přezkum nepovažuje za relevantní. Mohou však navrhnout dodatečné relevantní prvky, které by měla organizace v budoucnu zohlednit jako další důkaz svého závazku k soustavnému zlepšování.

Struktura odvětvového referenčního dokumentu

Tento dokument sestává ze čtyř kapitol. Kapitola 1 představuje právní rámec EMAS a popisuje, jak tento dokument používat, zatímco kapitola 2 vymezuje oblast působnosti tohoto odvětvového referenčního dokumentu. Kapitola 3 stručně popisuje různé osvědčené postupy pro environmentální řízení⁽⁵⁾ spolu s informacemi o jejich použitelnosti. Uvádějí se zde také konkrétní indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a konkrétní srovnávací kritéria, pokud se je v případě určitých osvědčených postupů pro environmentální řízení podařilo formulovat. Nebylo však možné definovat srovnávací kritéria pro všechny osvědčené postupy pro environmentální řízení, protože v některých oblastech byly k dispozici buď jen omezené údaje, nebo se konkrétní podmínky (místní klima, místní ekonomika, místní společnost, odpovědnost orgánů veřejné správy apod.) liší v takovém rozsahu, že srovnávací kritérium by nemělo význam. Některé indikátory a kritéria jsou relevantní pro více osvědčených postupů pro environmentální řízení, a na příslušných místech se tedy opakují. Konečně kapitola 4 představuje ucelenou tabulku s vybranými nejvýznamnějšími indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí, souvisejícími vysvětleními a příslušnými srovnávacími kritérii.

2. OBLAST PŮSOBNOSTI

Tento odvětvový referenční dokument se zabývá vlivem činností odvětví veřejné správy na životní prostředí. V tomto dokumentu odvětví veřejné správy zahrnuje organizace, které patří především do tohoto oddílu kódu NACE (podle statistické klasifikace ekonomických činností stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006)⁽⁶⁾:

— kód NACE 84: Veřejná správa a obrana, Povinné sociální zabezpečení,

Organizace registrované podle tohoto kódu NACE jsou cílovou skupinou tohoto dokumentu.

Osvědčené postupy pro environmentální řízení uvedené v tomto odvětvovém referenčním dokumentu mohou navíc sloužit jako inspirace i pro další organizace, jako jsou například podniky ve veřejném vlastnictví nebo soukromé společnosti poskytující služby jménem orgánů veřejné správy. Ty mohou patřit mimo jiné do těchto oddílů kódů NACE:

— kód NACE 2: Lesnictví a těžba dřeva,

— kód NACE 36: Shromažďování, úprava a rozvod vody,

— kód NACE 37: Činnosti související s odpadními vodami,

— kód NACE 38: Sběr, příprava k likvidaci a likvidace odpadů, zpracování odpadů k dalšímu využití,

— kód NACE 39: Sanace a jiné činnosti související s nakládáním s odpady,

— kód NACE 41.2: Výstavba bytových a nebytových budov,

— kód NACE 49.3.1: Městská a příměstská pozemní osobní doprava.

⁽⁵⁾ Podrobný popis každého osvědčeného postupu s praktickými pokyny, jak je používat, je k dispozici ve zprávě o osvědčených postupech („Best Practice Report“), kterou uveřejnilo Společné výzkumné středisko on-line na adrese: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>. Organizace se vyzývají, aby si zprávu prostudovaly, mají-li zájem o více informací o některých osvědčených postupech popsanych v tomto odvětvovém referenčním dokumentu.

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech (Úř. věst. L 393, 30.12.2006, s. 1).

Tento odvětvový referenční dokument se zaměřuje na celou řadu aspektů, které jsou relevantní pro všechny typy orgánů veřejné správy, jako je například vliv činnosti kanceláří na životní prostředí, energetická účinnost veřejných budov a zelené veřejné zakázky (tj. oddíly 3.1, 3.2.5, 3.2.7, 3.2.8, 3.2.10 a 3.11). Všem orgánům veřejné správy na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni se doporučuje, aby se s uvedenými oddíly tohoto dokumentu seznámily.

Účinné environmentální řízení pro orgán veřejné správy však musí řešit rovněž jeho hlavní činnost, v níž lze dosáhnout největších přínosů pro životní prostředí. Cílem tohoto dokumentu je usnadnit tento úkol místním orgánům a obcím ⁽⁷⁾ a zaměřit se na osvědčené postupy, které jsou důležité pro jejich úlohu a služby, které přímo nebo nepřímo poskytují svým obyvatelům (např. čištění odpadních vod, místní veřejná doprava). Dokument je zaměřen obzvláště na místní orgány, protože ty tvoří nejvyšší podíl orgánů veřejné správy v EU a právě na místní úrovni existuje nejvyšší potenciál pro reprodukovatelnost a učení se z osvědčených postupů.

V následující tabulce jsou zachyceny hlavní environmentální aspekty, související environmentální tlaky a odpovídající příslušné oddíly tohoto dokumentu (viz tabulka níže). Uvedené environmentální aspekty byly zvoleny jako nejvýznamnější pro dané odvětví. Environmentální aspekty, které mají být řízené jednotlivými konkrétními orgány veřejné správy, by se však měly posuzovat individuálně. Níže uvedená tabulka nerozlišuje mezi přímými a nepřímými environmentálními aspekty, protože operace, které jsou prováděny interně, a operace poskytované externě se liší případ od případu. Mnoho environmentálních aspektů lze navíc považovat za přímé i nepřímé, jelikož se přímo vztahují k činnostem daného orgánu veřejné správy, ale také ke všem činnostem obyvatel, společností a organizací na území spravovaném nebo obsluhovaném tímto orgánem veřejné správy.

Nejvýznamnější environmentální aspekty a tlaky týkající se orgánů veřejné správy a jak jsou řešeny v tomto dokumentu

Environmentální aspekt	Související hlavní environmentální tlaky	Příslušné oddíly odvětvového referenčního dokumentu
Provoz kanceláří	Produkce pevného odpadu Spotřeba vody Spotřeba energie, emise skleníkových plynů (CO ₂) Emise do ovzduší (CO, SO ₂ , NO _x , částice apod.) Vyčerpávání zdrojů	Oddíl 3.1
Ovlivňování spotřeby energie na spravovaném území a řízení vlastní spotřeby energie	Spotřeba energie, emise skleníkových plynů (CO ₂)	Oddíl 3.2
Řízení mobility a/nebo veřejné dopravy	Emise do ovzduší (CO, SO ₂ , NO _x , částice apod.) Spotřeba energie, emise skleníkových plynů (CO ₂)	Oddíl 3.3

⁽⁷⁾ V tomto odvětvovém referenčním dokumentu systému EMAS jsou termíny „místní orgány“ a „obce“ považovány za synonyma označující veřejné orgány, které řídí a poskytují služby občanům na místní úrovni.

Environmentální aspekt	Související hlavní environmentální tlaky	Příslušné oddíly odvětvového referenčního dokumentu
Plánování využívání půdy a správa zelených městských oblastí	Využívání půdy Ztráta biologické rozmanitosti	Oddíly 3.4 a 3.5
Řízení kvality vnějšího ovzduší a hluku	Emise do ovzduší (CO, SO ₂ , NO _x , částice apod.) Vznik hluku	Oddíly 3.6 a 3.7
Nakládání s odpady	Produkce pevného odpadu	Oddíl 3.8
Zásobování pitnou vodou	Spotřeba vody	Oddíl 3.9
Řízení čištění odpadních vod	Emise do vody (BSK, CHSK, mikropolutanty apod.) Spotřeba energie, emise skleníkových plynů (CO ₂)	Oddíl 3.10
Pořizování zboží a služeb	Produkce pevného odpadu Spotřeba vody Spotřeba energie, emise skleníkových plynů (CO ₂) Emise do ovzduší (CO, SO ₂ , NO _x , částice apod.) Vyčerpávání zdrojů	Oddíl 3.11
Podpora ekologického chování obyvatel a podniků	Produkce pevného odpadu Spotřeba vody Spotřeba energie, emise skleníkových plynů (CO ₂) Emise do ovzduší (CO, SO ₂ , NO _x , částice apod.) Emise do vody (CHSK, BSK, mikropolutanty apod.) Vyčerpávání zdrojů	Oddíl 3.12

Osvědčené postupy pro environmentální řízení popsané v kapitole 3 byly identifikovány jako nejdůležitější techniky, akce a opatření, které mohou orgány veřejné správy zavádět, aby zlepšily vliv své činnosti na životní prostředí pro každý z environmentálních aspektů uvedených v tabulce výše. Při jejich identifikaci byly zohledněny konkrétní výzvy a příležitosti veřejných orgánů ve srovnání se soukromými společnostmi. Patří mezi ně například:

- přísnější postupy při zadávání veřejných zakázek,
- přísná pravidla financování,
- potřeba delších časových úseků k provádění rozhodnutí,

— původní infrastruktura,

— omezený rozpočet,

ale rovněž:

— možnost akceptovat dlouhodobější návratnost,

— možnost upřednostnit volby vedoucí spíše ke společenským přínosům než k finanční návratnosti,

— stabilita zaměstnanců,

— příležitosti pro úsporu z rozsahu v případě spolupráce mezi různými orgány veřejné správy na místní, regionální nebo národní úrovni.

Při zvažování zavádění některého z osvědčených postupů pro environmentální řízení prezentovaných v tomto dokumentu musí místní orgány zvážit své konkrétní problémy a způsob, jak využít konkrétních dostupných možností ⁽⁸⁾.

3. OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ, INDIKÁTORY VLIVU ČINNOSTI ORGANIZACE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A SROVNÁVACÍ KRITÉRIA PRO ODVĚTVÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

3.1. Osvědčené postupy pro environmentální řízení udržitelných kanceláří

Tento oddíl je zaměřen na všechny orgány veřejné správy, jejichž činnost se odehrává v kanceláři.

3.1.1. Řízení a minimalizace spotřeby energie

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavádění hospodaření s energií podle zásad cyklu „naplánuj-proved-ověř-jednej“ v kancelářích vlastněných nebo spravovaných daným orgánem veřejné správy na základě:

— častého shromažďování nebo neustálého sledování údajů o spotřebě energie; údaje lze shromažďovat na úrovni budovy, podle části budovy (např. hala, kanceláře, jídelna/bar), podle jednotlivých typů zdroje energie (např. plyn, elektřina) a podle kategorie konečného použití (např. osvětlení, vytápění prostor),

— analýzy údajů, stanovení cílů, určení srovnávacích kritérií a jejich využití pro srovnání se skutečnou spotřebou energie,

— definování strategie a akčního plánu ke zlepšení energetické náročnosti kancelářské budovy (viz oddíly 3.2.5, 3.2.7, 3.2.8).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je obecně použitelný pro administrativní budovy ve vlastnictví nebo správě orgánů veřejné správy. V pronajatých budovách však mohou případná opatření vyplývající z provádění tohoto osvědčeného postupu pro environmentální řízení čelit větším omezením.

⁽⁸⁾ Konkrétní problémy a příležitosti týkající se jednotlivých osvědčených postupů pro environmentální řízení jsou řešeny buď přímo v tomto dokumentu, nebo v praktických pokynech, jak provádět osvědčené postupy pro environmentální řízení, dostupných ve zprávě o osvědčených postupech („Best Practice Report“) zveřejněné Společným výzkumným střediskem a dostupné on-line na adrese: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>. Organizacím se doporučuje, aby si zprávu prostudovaly pro lepší porozumění některým osvědčeným postupům popsáným v tomto odvětvovém referenčním dokumentu.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i1) Celková roční spotřeba energie na jednotku podlahové plochy ⁽¹⁾ vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/m²/rok) Jsou-li příslušné údaje k dispozici, lze je rovněž dále rozčlenit na: — vytápění prostor (kWh/m²/rok) — chlazení prostor (kWh/m²/rok) — osvětlení (kWh/m²/rok) — jiná využití elektřiny (kWh/m²/rok) (i2) Celková roční spotřeba energie na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE), vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/FTE/rok) Jsou-li příslušné údaje k dispozici, lze je rovněž dále rozčlenit na: — vytápění prostor (kWh/FTE/rok) — chlazení prostor (kWh/FTE/rok) — osvětlení (kWh/FTE/rok) — jiná využití elektřiny (kWh/FTE/rok) (i3) Celková roční spotřeba primární energie na podlahovou plochu nebo na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) (kWh/m²/rok, kWh/FTE/rok) (i4) Celkové roční emise skleníkových plynů na podlahovou plochu nebo na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) (kg CO₂eq/m²/rok, kg CO₂eq/FTE/rok)	—

⁽¹⁾ Podlahovou plochu lze vypočítat s přihlédnutím k užitečné ploše povrchu budovy, například k ploše uvedené v certifikátech energetické náročnosti.

3.1.2. Řízení a minimalizace spotřeby vody

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavádění hospodaření s vodou podle zásad cyklu „naplánuj-proved-ověř-jednej“ v kancelářích vlastněných nebo spravovaných daným orgánem veřejné správy na základě:

- častého shromažďování nebo neustálého sledování údajů o spotřebě vody; údaje lze shromažďovat na úrovni budovy, podle části budovy, kde je voda spotřebovávána (např. hala, kanceláře, jídelna/bar) a podle kategorie konečné spotřeby (například toalety, kuchyně),
- analýzy údajů, stanovení cílů, určení srovnávacích kritérií a jejich použití pro srovnání se skutečnou spotřebou vody,
- stanovení strategie a akčního plánu pro snížení spotřeby vody (např. instalace úsporných vodovodních kohoutků, sprch a redukčních ventilů, jejich pravidelná údržba, instalace systémů pro sběr dešťové vody).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je obecně použitelný pro administrativní budovy vlastněné nebo spravované orgány veřejné správy za předpokladu, že se náklady na instalaci a údržbu systémů pro sledování a shromažďování údajů o spotřebě vody vrátí v důsledku předpokládaných dosažitelných úspor vody. V pronajatých budovách mohou případná opatření vyplývající z provádění tohoto osvědčeného postupu pro environmentální řízení čelit větším omezením.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i5) Celková roční spotřeba vody na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{rok}$), případně dále rozčleněná na: — spotřebu vody z veřejné rozvodné sítě ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{rok}$) — spotřebu shromážděné dešťové vody ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{rok}$) — spotřebu recyklované šedé vody ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{rok}$) (i6) Celková roční spotřeba vody na vnitřní podlahovou plochu ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{rok}$), případně dále rozčleněná na: — spotřebu vody z veřejné rozvodné sítě ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{rok}$) — spotřebu shromážděné dešťové vody ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{rok}$) — spotřebu recyklované šedé vody ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{rok}$)	(b1) Celková spotřeba vody v kancelářských budovách je nižší než $6,4 \text{ m}^3/\text{zaměstnanec}$ v přepočtu na plné pracovní úvazky/rok

3.1.3. Řízení a minimalizace produkce odpadů

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavádět pokroková řešení nakládání s odpady v kancelářích vlastněných nebo spravovaných orgány veřejné správy na základě:

- prevence; zavádění postupů a archivů bez využití tištěných dokumentů, zajišťování trvanlivosti zařízení a spotřebního materiálu (např. prostřednictvím zelených veřejných zakázek, viz oddíl 3.11), umožnění opětovného využívání kancelářského nábytku a vybavení (např. vytvoření on-line soupisu dostupného nadbytečného vybavení, nábytku a kancelářských potřeb a zajištění toho, aby do něho nahlížela všechna oddělení a zaměstnanci před nákupem nových předmětů; zajištění profesionálního úklidu, oprav a údržby za účelem prodloužení životnosti); motivace zaměstnanců k tomu, aby používali opakovaně použitelné šálky místo plastových kelímků na jedno použití; zajištění fontánek na pití (bez plastových kelímků) namísto plastových lahví na schůzích nebo ve veřejných prostorech,
- třídění odpadu: snadný přístup k nádobám na tříděný odpad pro všechny nejběžnější typy odpadů a zřízení stanovišť pro tříděný odpad pro všechny ostatní typy odpadů s cílem minimalizovat tvorbu zbytkového odpadu; nákup zařízení a spotřebního materiálu vyrobených z recyklovatelných materiálů,
- sledování: pravidelné evidování množství vzniklého odpadu podle druhů, zahrnující všechny druhy odpadů (např. odděleně sbírané frakce, zbytkový odpad, nebezpečný odpad); toho lze dosáhnout pomocí vhodných strategií a zapojení zaměstnanců z různých útvarů.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy a je specifický pro kancelářskou činnost. Konkrétní zavedené opatření (např. jednotlivé frakce, na něž je odpad tříděn) by mělo odrážet konkrétní podmínky (např. druhy vyprodukovaného odpadu, místní dostupnost recyklačních služeb pro konkrétní druhy odpadů, místní právní předpisy a náklady na nakládání s odpady).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i7) Celková roční produkce kancelářského odpadu na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) (kg/FTE/rok) (i8) Celkové roční množství nábytku, zařízení a kancelářských potřeb, které se znovu využijí (kg/FTE/rok, hodnota neprovedeného nákupu v EUR/FTE/rok) (i9) Kancelářský odpad odeslaný k recyklaci jako % celkové hmotnosti odpadu (%) (i10) Zbytkový kancelářský odpad ⁽¹⁾ jako % celkové hmotnosti odpadu (%)	(b2) Nulový odpad vyprodukovaný v kancelářských budovách je odeslán na skládku (b3) Celková produkce odpadů v kancelářských budovách je nižší než 200 kg/zaměstnanci v přepočtu na plné pracovní úvazky/rok

⁽¹⁾ Zbytkový odpad je složka odpadu, která není odeslána k opětovnému použití, recyklaci, kompostování nebo zpracování anaerobní digestí.

3.1.4. Minimalizace spotřeby kancelářského papíru a spotřebního materiálu

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- zavádět a podporovat interní postupy (např. postupy bez využití tištěných dokumentů, jako jsou elektronické toky pracovních činností, elektronické podpisy a elektronické archivy, netisknutí dokumentů na schůzky, netisknutí zpravodajů/zpráv, oboustranný tisk jako standardní varianta), které pomáhají zaměstnancům a veřejnosti vyhnout se používání kancelářského papíru (např. papíru do kopírky/tiskárny) a spotřebního materiálu (tj. veškerého materiálu, jako jsou například pera, tužky, zvýrazňovače, bloky používané v kancelářích), čímž se snižuje poptávka,
- využívat zelené veřejné zakázky (viz oddíl 3.11) k prosazování možností s nižším dopadem na životní prostředí, např. kancelářský papír s nízkou gramáží, výrobky s delší životností, výrobky s doplnitelnou náplní a alternativy s nízkým dopadem na životní prostředí nebo nízkou toxicitou.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je obecně použitelný pro všechny orgány veřejné správy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i11) Denní počet spotřebovaných listů ⁽¹⁾ kancelářského papíru na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) (listy papíru/FTE/pracovní den)	(b4) Spotřeba kancelářského papíru je nižší než 15 listů A4/zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky/pracovní den
(i12) Poměr zakoupeného kancelářského papíru s certifikátem šetrnosti k životnímu prostředí k celkovému množství zakoupeného kancelářského papíru (%)	(b5) Používaný kancelářský papír je 100 % recyklovaný nebo certifikovaný podle ekoznačky ISO typu I ⁽²⁾ (např. ekoznačky EU)
(i13) Roční náklady na zakoupený kancelářský spotřební materiál na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) (EUR/FTE/rok)	

⁽¹⁾ Počet jednotlivých velikostí (např. A4, A3) listů papíru lze přepočítat na rovnocenný počet listů A4 (např. jeden list A3 je rovnocenný dvěma listům A4).

⁽²⁾ V rámci řady environmentálních norem ISO 14000 vydala Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) dílčí řadu (ISO 14020), která se konkrétně zabývá environmentálním značením a týká se tří typů značení. V této souvislosti je ekoznačka „typu I“ značkou, jež je založena na splnění několika kritérií a byla vyvinuta třetí stranou. Jako příklady lze na úrovni EU uvést „ekoznačku EU“ nebo na vnitrostátní úrovni či v rámci spolupráce více stran značku „Blaue Engel“, „Austrian Ecolabel“ a „Nordic Swan“.

3.1.5. Minimalizace dopadu dojíždění a služebních cest na životní prostředí

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je minimalizovat dopad dojíždění a služebních cest na životní prostředí následujícím způsobem:

- zapojením zaměstnanců a změnou chování směrem k udržitelnějšímu dojíždění do zaměstnání (např. kampaně prostřednictvím digitálních nástrojů, ekonomické pobídky/demotivace, využívání společenských her nebo pobídek založených na odměňování),
- vypracováním plánů cest zaměstnanců pro celou organizaci, které podporují udržitelné způsoby dojíždění do zaměstnání a služebních cest (např. dohoda s poskytovateli místní veřejné dopravy o přizpůsobení tras potřebám dojíždějících, uhlíkový rozpočet pro služební cesty);
- zahrnutím přísných kritérií udržitelnosti do zadávání veřejných zakázek na dopravní služby (např. preference využívání vlakové dopravy před leteckou u krátkých cest; upřednostnění přímých letů nebo cest více druhů dopravy před navazujícími lety),
- omezením dojíždění autem tam, kde existuje veřejná doprava, a podpora efektivního využívání automobilů (například snížení počtu cest automobilů s jediným cestujícím podporou spolujízdy mezi zaměstnanci),
- umožňováním pružné práce zaměstnancům, což sníží celkové potřeby dopravy (např. zavedení práce na dálku a práce z domova, instalace virtuálních konferenčních zařízení).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny typy a velikosti orgánů veřejné správy. Zvláštní opatření, která mají být zavedena, se však liší v závislosti na místních podmínkách, jako je zeměpisné prostředí a dostupnost veřejné dopravy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i14) Zavádění nástrojů podpory udržitelného dojíždění (ano/ne)	
(i15) Procentní podíl zaměstnanců dojíždějících denně autem jako jediná osoba ve vozidle (%)	
(i16) Procentní podíl zaměstnanců dopravujících se do zaměstnání pěšky, na jízdním kole nebo veřejnou dopravou nejméně třikrát týdně (%)	(b6) Jsou zaváděny a podporovány nástroje na podporu udržitelného dojíždění zaměstnanců
(i17) Celkové roční emise CO ₂ eq ze služebních cest (tun CO ₂ eq/rok)	(b7) Je zaveden uhlíkový rozpočet pro všechny služební cesty
(i18) Celkové roční emise CO ₂ eq ze služebních cest na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) (kg CO ₂ eq/FTE/rok)	(b8) Všem zaměstnancům jsou k dispozici videokonferenční zařízení a jejich používání je sledováno a podporováno
(i19) Zavedení uhlíkového rozpočtu pro všechny služební cesty (ano/ne)	
(i20) Dostupnost videokonferenčních zařízení pro všechny zaměstnance a sledování a podpora jejich využívání (ano/ne)	

3.1.6. Minimalizace dopadu jídelen a kaváren na životní prostředí

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- zadávání zakázek na služby jídelen nebo kaváren, případně na nákup jídel a nápojů pro jídelny a kavárny provozované interně, zavádění požadavků na udržitelnost, jako jsou sezónní potraviny, biopotraviny, zajištění dostupnosti vegetariánského/veganského stravování a (pokud možno) vyhýbání se nabízení produktů v jednorázových plastových obalech; výběr poskytovatelů služeb, kteří mohou nabídnout služby bez používání jednorázových plastových předmětů, jako jsou šálky, nádobí a příbory (viz rovněž oddíl 3.11),
- vedení kampaní zaměřených na zapojení zaměstnanců, které podporují udržitelné volby potravin,
- snaha vyvolat změnu chování v jídelnách a kavárnách na základě zvoleného uspořádání (tj. změna způsobu, kterým jsou dané možnosti nabízeny, což může vést k tomu, že určitá možnost se stane přirozenou nebo výchozí preferencí) a cenové politiky (tj. nižší cena udržitelnějších potravin),
- zavádění politiky snižování potravinového odpadu zavedením snížených porcí jídla, nabídkou různých velikostí porcí, pečlivým plánováním jídelních lístků atd.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny typy a velikosti úřadů veřejné správy, které provozují vlastní jídelnu nebo kavárnu.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i21) Procentní podíl podávaných jídel s nízkým dopadem (např. sezónní potraviny, biopotraviny) (% potravin s nízkým dopadem z celkového objemu nákupu) (i22) Množství potravinového odpadu vyprodukovaného na jedno podávané jídlo (g/jídlo) (i23) Procentní podíl potravinového odpadu odeslaného ke zpracování anaerobní digestí (% z celkového potravinového odpadu odeslaného k anaerobní digesti v tunách)	—

3.1.7. Minimalizace dopadu organizace schůzek a akcí na životní prostředí

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- zavést systém řízení udržitelných akcí; tento systém řízení může zavést samotný orgán veřejné správy a/nebo by měly být vyhledány takové smluvní subjekty/dodavatelé, kteří mají zaveden systém řízení; dodavatelé a hotely mohou mít rovněž systém environmentálního řízení (např. EMAS),
- komunikovat se všemi zúčastněnými stranami (od dodavatelů až po delegáty a širší komunitu) a spolupracovat s osobami, které jsou zapojeny/účastní se určité akce, pokud jde o opatření, která mohou přijmout ke snížení dopadu návštěvy dané akce na životní prostředí (např. pomocí správných nádob na tříděný odpad, využíváním vodovodní vody a opakovaně použitelných lahví na vodu, volbou udržitelných dopravních prostředků),
- zvolit místo konání akce nebo schůzky s ohledem na environmentální kritéria (např. dobrá dostupnost veřejnou dopravou, budova se sníženým dopadem na životní prostředí, místo, v němž je zaveden systém environmentálního řízení),
- volit výrobky a služby nezbytné pro pořádání schůzek nebo akcí na základě zadávání zelených veřejných zakázek (viz oddíl 3.11) a omezit reklamní předměty a obsah konferenčních balíčků (např. letáky, flash disky, odznaky),
- odebírat cateringové služby nebo jídlo a nápoje od vlastních interních cateringových služeb, zavést požadavky na udržitelnost, jako jsou například sezónní potraviny a biopotraviny, zajistit dostupnost vegetariánského/veganského stravování a (pokud možno) se vyhýbat nabízení produktů v jednorázových plastových obalech; vybírat poskytovatele služeb, kteří jsou schopni nabízet služby bez používání jednorázového plastového nádobí, šálků a příborů a namísto lahví s vodou dát k dispozici fontánky na pití (viz také oddíly 3.1.6 a 3.11).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny typy a velikosti orgánů veřejné správy, které pořádají schůzky a akce.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i24) Podíl dodavatelů s uznávaným udržitelným systémem pro řízení akcí (např. ISO20121) nebo systémem environmentálního řízení (např. EMAS) (%) (i25) Podíl nabídkových řízení souvisejících s akcemi, jejichž kritéria obsahují odkaz na uznávaný systém pro řízení akcí (např. ISO20121) nebo systém environmentálního řízení (např. EMAS) (%)	—

3.2. Osvědčené postupy pro environmentální řízení udržitelné energie a změny klimatu

Tento oddíl je zaměřen na místní orgány, a to jak pokud jde o jejich úlohu poskytovatelů správy a služeb s širokou škálou přímých operací využívajících energii, tak o jejich vedoucí úlohu na území, za které odpovídají. Osvědčené postupy pro environmentální řízení v tomto oddíle jsou rozděleny do čtyř skupin:

- politické osvědčené postupy pro environmentální řízení, týkající se politických opatření, která může zavést místní orgán účelem řízení udržitelné energie jak z vlastních zdrojů, tak na spravovaném území, a rovněž zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně,
- osvědčené postupy pro environmentální řízení týkající se přímých operací a toho, jak mohou místní orgány snížit spotřebu energie a přejít na obnovitelné zdroje energie ve svých vlastních budovách a infrastrukturách,
- osvědčené postupy pro environmentální řízení týkající se regulační a plánovací úlohy obcí,
- osvědčené postupy pro environmentální řízení týkající se vlivu obcí na jejich území, příkladné úlohy, kterou může hrát veřejný sektor, a toho, jak mohou místní orgány iniciovat opatření ze strany obyvatel a organizací.

Politické osvědčené postupy pro environmentální řízení

3.2.1. Zavedení přehledu spotřeby energie a emisí na území obce

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- systematicky shromažďovat údaje o spotřebě energie a emisích na území obce; rozsah tohoto přehledu zahrnuje spotřebu energie a emise na celém území ze všech odvětví včetně průmyslu, obchodu/služeb, zemědělství, stavebnictví, bydlení a dopravy;
- veřejné vykazování shromážděných údajů a jejich využití pro identifikaci opatření vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů na daném území (viz oddíl 3.2.2).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i26) Celkové roční emise uhlíku na území obce: absolutní (t CO ₂ eq) a na obyvatele (kg CO ₂ eq/obyvatele)	—
(i27) Roční spotřeba energie na území obce na obyvatele vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/obyvatele)	

3.2.2. Zavedení a provádění akčního plánu obcí v oblasti energetiky a klimatu

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavést akční plán obcí v oblasti energetiky a klimatu na základě přehledu spotřeby energie a emisí (viz oddíl 3.2.1). Tento akční plán zahrnuje krátkodobé a dlouhodobé cíle založené na vědě a faktech, kterých lze dosáhnout provedením řady určitých opatření (např. snížení spotřeby energie u soukromých budov a podniků, snížení spotřeby energie u obecních budov a místních veřejných služeb, zlepšení veřejné dopravy).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i28) Je zaveden akční plán obcí v oblasti energetiky a klimatu včetně cílů a opatření (ano/ne) (i26) Celkové roční emise uhlíku na území obce: absolutní (t CO ₂ eq) a na obyvatele (kg CO ₂ eq/obyvatele) (i27) Roční spotřeba energie na území obce na obyvatele vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/obyvatele)	(b9) Je zaveden akční plán obcí v oblasti energetiky a klimatu včetně cílů a opatření, který je založen na přehledu spotřeby energie a emisí

3.2.3. Zavedení a provádění strategie pro přizpůsobení se změně klimatu na území obce

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavedení holistické strategie pro přizpůsobení se změně klimatu na území obce, která umožní ochranu prostředí, člověkem vytvořeného i přírodního, před nepříznivými účinky a dopady změny klimatu (např. povodně, vlny vedra, sucha). Strategie pro přizpůsobení se změně klimatu může využívat dalších místních a regionálních strategií přizpůsobení a měla by zajistit jejich vzájemné propojení. Tato strategie musí být v souladu s jinými relevantními politikami a strategiemi (např. plány řízení vodních toků), které ji musí zohledňovat.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány. Rozsah strategie přizpůsobení by měl být rozvíjen ve vztahu ke specifickému kontextu veřejné správy. Opatření obsažená v této strategii musí reagovat na předpokládané dopady změny klimatu na daném území.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i29) Na území obce je zavedena holistická strategie pro přizpůsobení se změně klimatu (ano/ne) (i30) Procentní podíl domácností a podniků chráněných v důsledku této strategie (%)	(b10) Na území obce je zavedena holistická strategie pro přizpůsobení se změně klimatu

Osvědčené postupy pro environmentální řízení týkající se přímých operací

3.2.4. Zavádění energeticky účinného pouličního osvětlení

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- provádět audit systému pouličního osvětlení,
- zdokonalit svítidla s cílem zabránit osvětlení směrem vzhůru a rušivému osvětlení a maximalizovat užitečné osvětlení,
- snižovat úroveň osvětlení podle skutečných potřeb (tj. tak, aby nedocházelo k přesvícení),

- vyměnit světelné zdroje a zvolit vysoce energeticky účinné technologie (např. LED) s ohledem na trvanlivost, index barevného podání⁽⁹⁾ a barevnou teplotu světla⁽¹⁰⁾,
- zavést ztlumení světla v noci (tj. slabší osvětlení pozdě v noci),
- zavést inteligentní pouliční osvětlení (např. pomocí senzorů dočasně zvýšit úroveň osvětlení, když je zjištěna přítomnost lidí).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy, které přímo nebo nepřímo (prostřednictvím veřejné nebo soukromé společnosti) řídí poskytování pouličního osvětlení. Investice potřebné k provádění uvedených opatření mohou v některých případech představovat omezení a ovlivňovat volbu konkrétních opatření, která mají být provedena, ale zpravidla bývají vyváženy úsporami energie a mají přiměřenou dobu návratnosti.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i31) Roční spotřeba energie pouličního osvětlení na obyvatele (kWh/obyvatel/rok)	(b11) Spotřeba energie na kilometr pouličního osvětlení je nižší než 6 MWh/km/rok
(i32) Roční spotřeba energie pouličního osvětlení na kilometr osvětlené ulice (MWh/km/rok)	

3.2.5. Zlepšení energetické účinnosti veřejných budov

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je maximalizovat energetickou účinnost veřejných budov a minimalizovat jejich spotřebu energie. Toho lze dosáhnout zlepšením energetické náročnosti a integrity obvodového pláště budovy (zdi, střecha a zasklení) a zvýšením vzduchotěsnosti, jakož i tím, že v budovách budou instalována energeticky účinná zařízení a do provozu budou uvedeny energetické systémy.

Nové i stávající veřejné budovy mohou dosáhnout lepší energetické náročnosti, než jakou uvádějí minimální standardy stanovené ve vnitrostátních stavebních předpisech⁽¹¹⁾, a být navrženy či renovovány jako budovy s téměř nulovou spotřebou energie (NZEB) i nad rámec povinnosti uložené EU⁽¹²⁾.

Při definování opatření ke zlepšení energetické účinnosti budov je třeba zvážit nejen dosažení energetické účinnosti, ale také celkové environmentální dopady na celý životní cyklus budov⁽¹³⁾. Ty lze minimalizovat mimo jiné výběrem udržitelných a nízko ukořtených stavebních materiálů pro primární energii, což již ve fázi projektu zajistí snadnou přizpůsobivost za účelem podpory budoucího opětovného použití budovy a snadné renovace stavebních materiálů a prvků (např. flexibilní půdorysy), jakož i možnost jejich demontáže za účelem opětovného použití a recyklace.

⁽⁹⁾ Index barevného podání žárovky určuje schopnost lidského oka rozlišovat barvy v daném typu světla. Vysoký index barevného podání je nezbytný v místech, kde je důležité dobře rozpoznávat barvy.

⁽¹⁰⁾ Žárovky se silnou složkou bílého/studeného světla mohou mít významné negativní dopady na místní faunu.

⁽¹¹⁾ Směrnice 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13) (směrnice o energetické náročnosti budov) požaduje, aby členské státy stanovily normy minimální energetické náročnosti budov, které se musí odrážet ve vnitrostátních stavebních předpisech. Tato směrnice zavedla systém srovnávacích kritérií, jehož cílem je postupně zvyšování úrovně náročnosti těchto požadavků na energetickou účinnost a jejich pravidelné přezkoumávání.

⁽¹²⁾ Směrnice o energetické náročnosti budov vyžaduje, aby všechny nové budovy měly velmi malou nebo téměř nulovou spotřebu energie („budovy s téměř nulovou spotřebou energie“), a to do roku 2020, případně do roku 2018, pokud se jedná o budovy užívané a vlastněné orgány veřejné moci.

⁽¹³⁾ Evropská komise v současné době realizuje pilotní projekt rámce dobrovolného podávání zpráv nazvaný Level(s) umožňující měření celkových udržitelných výsledků budov v průběhu celého jejich životního cyklu. Více informací je k dispozici na adrese: <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy za předpokladu, že mohou vyčlenit potřebné finanční prostředky na zlepšení energetické účinnosti veřejných budov. Tento osvědčený postup pro environmentální řízení může být obtížněji realizován v případě pronajatých nemovitostí. Úroveň energetické náročnosti, kterou lze dosáhnout v každém jednotlivém případě, bude navíc ovlivněna vlastnostmi dané budovy (např. stará budova).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i1) Celková roční spotřeba energie na jednotku podlahové plochy vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/m ² /rok)	(b12) U novostaveb je budova projektována tak, že její celková spotřeba primární energie (včetně všech použití) je nižší než 60 kWh/m ² /rok
(i33) Celková roční spotřeba primární energie na jednotku podlahové plochy (kWh/m ² /rok)	(b13) U stávajících budov, které procházejí rekonstrukcí, je budova projektována tak, že její celková spotřeba primární energie (včetně všech použití) je nižší než 100 kWh/m ² /rok

3.2.6. Zlepšení energetické účinnosti sociálního bydlení

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zlepšení energetické účinnosti sociálního bydlení, a to jak u stávajících budov, které procházejí rekonstrukcí, tak u budov nových, jak je to popsáno výše u veřejných budov (viz oddíl 3.2.5). V oblasti sociálního bydlení je osvědčeným postupem pro environmentální řízení zapojit místní obyvatele do procesu plánování rekonstrukce nebo projektu nové budovy s cílem zohlednit jejich potřeby a zapojit je do přínosů budov s téměř nulovou spotřebou energie a do způsobu jejich využívání.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro orgány veřejné správy, které spravují sociální bydlení. Jako významná překážka jeho zavedení se může ukázat objem potřebných investic. Nad investicemi však převažují příslušné sociální přínosy (zlepšení životních podmínek, snížení energetické chudoby) a finanční přínosy (úspory energie v případě, že jsou náklady na energii hrazeny centrálně, případně vyšší podíl nájemníků platících nájem, pokud za své náklady na energii odpovídají sami).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i1) Celková roční spotřeba energie na jednotku podlahové plochy vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/m ² /rok)	(b12) Pro novostavby je budova projektována s celkovou spotřebou primární energie (včetně všech použití) nižší než 60 kWh/m ² /rok
(i33) Celková roční spotřeba primární energie na jednotku podlahové plochy (kWh/m ² /rok)	(b13) Pro stávající budovy, které procházejí rekonstrukcí, je budova navržena s celkovou spotřebou primární energie (včetně všech použití) nižší než 100 kWh/m ² /rok

3.2.7. Dosahování energetické účinnosti veřejných budov prostřednictvím smluv o energetické náročnosti

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavedení smluv o energetické náročnosti pro veřejné budovy. Orgány veřejné správy pověří společnost poskytující energetické služby, aby identifikovala vhodná zlepšení energetické účinnosti veřejných budov, vytvořila je, zavedla, poskytla záruku, že bude dosaženo stanovené úrovně úspory energie, převzala odpovědnost za investiční riziko a v celé řadě případů zajistila financování na úhradu těchto projektů. To umožňuje orgánům veřejné správy zlepšovat energetickou účinnost ve veřejných budovách bez nutnosti financovat investiční náklady předem.

Existují dva typy smluv o energetické náročnosti:

- smlouva o rozdělení úspor, v níž si společnost poskytující energetické služby a orgány veřejné správy rozdělí úspory nákladů předem stanoveným procentním podílem na pevný počet let,
- smlouva o rozdělení úspor se zaručeným podílem, kterou společnost poskytující energetické služby zaručuje určitou úroveň úspor energie pro veřejnou správu, díky které se jí sníží účet za energii. Reálné úspory jsou však vyšší než garantované a rozdíl připadne společnosti poskytující energetické služby.

Použitelnost

Smlouvy o energetické náročnosti mohou k zavedení zlepšení energetické účinnosti ve svých budovách využívat všechny orgány veřejné správy. Obzvláštní význam mají především pro orgány veřejné správy a/nebo projekty, u nichž by jinak bylo obtížné uskutečnit potřebné investice z důvodu nedostatečné finanční kapacity nebo technické a řídicí kapacity z hlediska energetické účinnosti.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i34) Procentní podíl celkové spotřeby energie orgánů veřejné správy, na kterou se vztahují smlouvy o energetické náročnosti (%)	—

3.2.8. Zlepšování energetické náročnosti stávajících veřejných budov prostřednictvím monitorování, správy energie a podpory změn chování

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- proškolení klíčové zaměstnance s přímou odpovědností za řízení budov a energií v oblasti energetické účinnosti; toto školení musí obsahovat teoretické a praktické části, které jsou podloženy náležitými manuály a pokyny,
- zapojit všechny zaměstnance do činností, které ovlivňují spotřebu energie (např. zhasínání světel, nastavení správné teploty v místnosti), se zaměřením zejména na respektované a vlivné zaměstnance (např. nositelé změn chování),
- plánovat a provádět kampaně zaměřené na změnu chování, které povedou ke zvýšení energetické účinnosti ve veřejné správě; především je zapotřebí určit cílovou skupinu, na kterou budou zaměřeny jednotlivé kampaně, a následně pak bude možné řádně propagovat konkrétní energeticky účinné akce mezi cílovými zaměstnanci,
- přijmout certifikáty energetické náročnosti (*Energy Performance Certificates*) a průkazy energetické náročnosti (*Display Energy Certificates*), které hodnotí energetickou náročnost budovy, aby bylo možné je viditelně vystavit v budově nebo je použít jako nástroj angažovanosti v konkrétních kampaních na zvyšování povědomí.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i1) Celková roční spotřeba energie na jednotku podlahové plochy vyjádřená jako konečná spotřeba energie (kWh/m ² /rok)	—
(i35) Procentní podíl zaměstnanců, kteří se do tohoto postupu zapojí a kteří v něm zůstanou zapojeni i nadále jeden rok po zahájení informační kampaně (%)	
(i36) Počet hodin školení týkajících se životního prostředí na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) za rok (kg/FTE/rok)	

3.2.9. Zavádění sítí dálkového vytápění a/nebo dálkového chlazení

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavádět síť dálkového vytápění a/nebo sítě dálkového chlazení s cílem zajistit vytápění prostor a ohřev teplé vody nebo chlazení prostor ve veřejných budovách a/nebo v domácnostech. Výroba tepla v centrálních jednotkách umožní dodávat do sítě teplo a/nebo chlazení získané z kombinovaných systémů výroby tepla a elektřiny či ze zařízení na kombinovanou výrobu tepla, elektřiny a chlazení. Pokud je to možné, lze zajistit i další environmentální přínosy tím, že tyto systémy budou fungovat na obnovitelnou biomasu nebo využívat geotermální energii či odpadní teplo z průmyslových podniků.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány. Obzvláštní význam má pro nově vybudované prostory a pro významné rekonstrukce komplexů veřejných budov nebo jiných veřejných infrastruktur (např. bazénů). Existují určitá omezení pro oblasti s nízkou hustotou osídlení a oblasti, v nichž poptávka po vytápění a chlazení významně kolísá.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i37) Roční emise CO ₂ ze systému zajišťujícího vytápění nebo chlazení před zavedením dálkového vytápění/chlazení a po něm v absolutních hodnotách nebo na jednotku podlahové plochy vyhřívaných nebo chlazených budov (t CO ₂ eq, kg CO ₂ eq/m ²)	—

3.2.10. Zavádění systémů obnovitelných zdrojů energie na místě a minisystémů kombinované výroby tepla a elektřiny (CHP) ve veřejných budovách a v sociálním bydlení

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zajišťovat nízkouhlíkové technologie ve veřejných budovách a v sociálním bydlení s cílem uspokojit poptávku po energii. Tyto technologie mohou zahrnovat solární tepelné systémy pro výrobu tepla, fotovoltaické panely na místě pro výrobu elektřiny, nebo v případě dostatečné poptávky po teple malé kombinované systémy výroby tepla a elektřiny (mini-CHP), které generují zároveň teplo i elektřinu a mají vyšší celkovou účinnost. Systémy mini-CHP mohou fungovat na plyn, případně mohou znamenat i další přínos pro životní prostředí, pokud fungují na biomasu v případě, že je k dispozici místní zdroj udržitelné biomasy.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy. Možnost zavádění konkrétních řešení však může být omezena lokální dostupností obnovitelných zdrojů energie a nezbytnými finančními investicemi.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i38) Celková roční spotřeba energie z obnovitelných zdrojů na místě na jednotku podlahové plochy (kWh/m ² /rok)	
(i39) Podíl celkové spotřeby energie získávané z obnovitelných zdrojů na místě (%)	(b14) 100 % elektrické energie využívané ve veřejné budově je získáno výrobou elektřiny z obnovitelných zdrojů na místě
(i40) Podíl celkové spotřeby energie získávané výrobou nízkouhlíkové energie na místě (%)	(b15) 100 % poptávky po teplé vodě ve veřejné budově/budově sociálního bydlení je získáno výrobou tepla z obnovitelných zdrojů na místě
(i41) Podíl celkové spotřeby elektřiny získávané výrobou elektřiny z obnovitelných zdrojů na místě (%)	
(i42) Procento poptávky po teplé vodě získávané z obnovitelných zdrojů tepla na místě (%)	

Osvědčené postupy pro environmentální řízení regulační a plánovací úlohy obcí

3.2.11. *Stanovení vyšších norem energetické účinnosti a požadavků na obnovitelné zdroje energie při plánování využití půdy u novostaveb a budov, které procházejí rozsáhlou rekonstrukcí, prostřednictvím místních stavebních předpisů, územního plánování a stavebních povolení*

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavádět do systému místního územního plánování ustanovení, že novostavby a rekonstrukce v rámci daného území musí splňovat vzorové energetické normy (tj. vysoká energetická účinnost a integrace výroby obnovitelné energie). Místní autonomie umožňuje většině obcí překročit rámec těchto energetických norem a požadavků na obnovitelné zdroje energie stanovené vnitrostátními právními předpisy a provádět pozitivní změny na místní úrovni. Požadavky zavedené v místním systému územního plánování lze pravidelně aktualizovat na základě vývoje stavebnictví a nových vnitrostátních cílů.

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je rovněž posouzení energetické náročnosti a integrace obnovitelných zdrojů do územního plánování a stavebních povolení, což umožní vyžadovat od organizací a obyvatel přijímání řešení v oblasti udržitelné energie, případně je v něm podporovat.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány, které mají určitou úlohu při vytváření místních stavebních předpisů a/nebo při vydávání stavebních povolení. Jejich požadavky však mohou být omezeny vnitrostátními právními předpisy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i43) Zavedení předpisů, které stanoví vyšší normy energetické účinnosti a požadavky na obnovitelné zdroje energie (ano/ne)	—
(i44) Úroveň energetické náročnosti vyžadovaná místními stavebními předpisy (kWh/m ² /rok)	
(i45) Systematické posouzení energetické náročnosti a integrace obnovitelných zdrojů při zpracování stavebních povolení (ano/ne)	

Osvědčené postupy pro environmentální řízení vlivu obcí na vlastní území

3.2.12. Exemplární úloha veřejného sektoru

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- projevít své ambice překračováním stávajících vnitrostátních nebo mezinárodních cílů při spotřebě energie samotného orgánu místní samosprávy a spotřebě energie na jeho území se závazným příslibem na straně nejvyšších úrovní obce a se zapojením ostatních příslušných zúčastněných stran,
- jít příkladem: obec může zavádět exemplární opatření a dosahovat exemplárních úrovní energetické náročnosti, a to jak proto, aby dokázala, že je to možné, tak proto, aby podporovala místní trh v oblasti udržitelných energetických řešení; obec může rovněž realizovat stěžejní projekty s cílem prezentovat závazek orgánu veřejné správy ohledně udržitelnosti,
- efektivně komunikovat se širokou veřejností: veřejnou správu je nutno považovat za zprostředkovatele této ambice, aby motivovala ostatní zúčastněné strany k následování,
- podporovat vytváření motivačních programů: vytvářet místní programy financování činností obyvatelstva s cílem snížit jejich dopad na životní prostředí,
- pomáhat při překonávání institucionálních překážek bránících přijímání udržitelných energetických řešení.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány veřejné správy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i46) Zajišťování stěžejních a demonstračních projektů (ano/ne)	—
(i47) Dosažení ambiciózní úrovně energetické náročnosti ve všech budovách a při všech činnostech daného orgánu veřejné správy (ano/ne)	

3.2.13. Informační a poradenské služby pro občany a podniky týkající se energetické účinnosti a obnovitelné energie a vytváření partnerství veřejného a soukromého sektoru

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- přijímat strategická partnerství s cílem zapojit širší komunitu do vývoje a zavádění systémů snižování emisí uhlíku,
- zřídit informační a poradenské služby, které pomohou obyvatelům a podnikům snižovat spotřebu energie,

- zakládat projekty veřejného a soukromého sektoru v oblasti energetiky a zapojovat se do nich: orgány veřejné správy mohou spolupracovat se soukromými organizacemi se specializovanými znalostmi v oblasti projektů energetické účinnosti a obnovitelné energie,
- podporovat nízkouhlíkové pilotní projekty: pilotní projekty mohou pomoci vnést na trh řešení v oblasti energetické účinnosti a obnovitelné energie, která budou moci převzít i organizace a občané na jejich území.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy, které hrají určitou úlohu při podpoře energetické účinnosti a/nebo obnovitelné energie pro obyvatele a podniky.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i48) Orgán veřejné správy poskytuje informační a poradenské služby týkající se energetické účinnosti a obnovitelné energie (ano/ne)	—
(i49) Orgán veřejné správy podporuje nízkouhlíkové pilotní projekty, např. prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru (ano/ne)	

3.2.14. Termografické měření zastavěného prostředí na území obce

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je využívání termografie ke shromažďování údajů v různých měřítkách a poskytování vizuálních informací o vyzařování tepla s cílem pochopit, kde je potřeba jako prioritu zavést energeticky účinná řešení a zainteresovat do energetické účinnosti budov obyvatele a místní organizace. Termografický průzkum velké oblasti lze provést pomocí letecké termografie.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro místní orgány. Termografický průzkum je nutno provádět za určitých podmínek z hlediska klimatu (tj. teplota, vítr), ročního období (tj. zima) a denní doby (tj. brzy ráno).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i50) Procentní podíl zastavěné plochy území obce, u níž je prováděn termografický průzkum (%)	(b16) Jsou k dispozici aktuální (< 5 let) termografické údaje s vysokým rozlišením (< 50 cm) pro 100 % zastavěné plochy území obce
(i51) Potenciální úspory energie identifikované na základě termografického průzkumu (kWh/rok, EUR/rok)	

3.3. Osvědčené postupy pro environmentální řízení mobility

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu a/nebo veřejnou dopravu na svém území.

3.3.1. Uplatnění plánu udržitelné městské mobility

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je přijmout plán udržitelné městské mobility s cílem zajistit integrovaný přístup ke všem druhům dopravy a současně zohlednit plánování okolního prostředí. Cílem plánu udržitelné městské mobility je zvýšit bezpečnost, snížit znečištění ovzduší a hlukovou zátěž, omezit emise a spotřebu energie, zvýšit efektivitu a rentabilitu dopravy a posílit atraktivitu a kvalitu městského prostředí a projektování měst. Následující oddíly (3.3.2 až 3.3.9) popisují opatření, která může plán udržitelné městské mobility obsahovat.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu a/nebo veřejnou dopravu. Konkrétní opatření, která lze zahrnout do plánu udržitelné městské mobility, a jejich použitelnost mohou ovlivnit lokální a kontextové faktory.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i52) Podíl jednotlivých druhů cest (% cest absolvovaných automobilem, motocyklem, hromadnou dopravou, na jízdním kole a pěšky)	—
(i53) Dostupnost veřejné dopravy (podíl obyvatel žijících ve vzdálenosti do 300 metrů od zastávky městské hromadné dopravy s minimálními intervaly 15–20 minut) (%)	

3.3.2. Podpora jízdy na kole a pěší chůze pomocí cyklistické infrastruktury, systémy sdílení jízdních kol a propagace pěší chůze

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- přijímat politická opatření a strategie na podporu jízdy na kole a pěší chůze; jízdu na kole a pěší chůzi je nutno v politických a plánovacích dokumentech a strategických plánech města dostatečně zohlednit jako samostatné způsoby dopravy a pro každý z nich zavést konkrétní opatření,
- vytvořit účinnou infrastrukturu; pěší a cyklistická infrastruktura je nezbytností pro zajištění bezpečnosti, rychlosti a atraktivity pěší chůze a jízdy na kole,
- uplatňovat metodické nástroje s cílem systematicky shromažďovat údaje o pěší chůzi a cyklistice; sledování rozvoje pěší chůze a jízdy na kole a vyhodnocení dopadu prováděných opatření může podpořit další rozhodování a volby na podporu udržitelné dopravy,
- vytvořit účinné a cílené komunikační nástroje propagující pěší chůzi a jízdu na kole mezi obyvateli a osobami dojíždějícími do zaměstnání.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu. Použitelnost konkrétních opatření na podporu a propagaci pěší chůze a jízdy na kole však mohou omezit některé místní a kontextové faktory (např. topografie).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i52) Podíl jednotlivých druhů cest (% cest absolvovaných automobilem, motocyklem, hromadnou dopravou, na jízdním kole a pěšky) (i54) Délka cyklistické infrastruktury (cyklistické pruhy a stezky), celkem (km) a ve vztahu k celkové délce silniční sítě pro vozidla (km cyklistických pruhů/km silnic) (i55) Město má zvláštní politiku nebo plán pro investice do pěší/cyklistické infrastruktury a měřitelné cíle pro rozšíření pěší chůze/jízdy na kole, které jsou přijaty z politického hlediska (ano/ne)	(b17) V rámci rozložení dopravy ve městě připadá na jízdu na kole nejméně 20 %, NEBO se ve městě během posledních pěti let zvýšil v rámci rozložení dopravy podíl jízdy na kole nejméně o 50 %. (b18) Nejméně 10 % investic města do dopravní infrastruktury a údržby je vyčleněno na cyklistickou infrastrukturu.

3.3.3. Zavádění systému společného využívání automobilů ve velkém měřítku

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je podporovat a propagovat vytvoření rozsáhlého systému společného využívání automobilů na území obce. Služby společného využívání automobilů zpravidla neprovozuje město, ve kterém tyto služby fungují; obec však může zřídit podpůrnou infrastrukturu a zavést vhodnou politiku a legislativu umožňující začlenění společného využívání automobilů do struktury města a veřejné dopravy. Orgány veřejné správy se rovněž mohou stát zákazníkem místní služby společného využívání automobilů, vytvořit veřejné povědomí, tuto službu podporovat a stanovit standardy, které musí provozovatelé společného využívání automobilů splňovat, aby mohli využívat podpůrnou infrastrukturu města (např. přednostní jízdní pruhy, pásma s nízkou hustotou provozu). Města se rovněž mohou rozhodnout dotovat provozovatele společného využívání automobilů za účelem rozšíření nebo zrychlení tempa růstu.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení má význam obzvláště pro místní orgány, jejichž městské území zahrnuje více než 200 000 obyvatel. Místní orgány spravující území s nižším počtem obyvatel mohou narazit na omezení použitelnosti tohoto osvědčeného postupu pro environmentální řízení vzhledem k omezenému počtu zákazníků systému společného využívání automobilů, vyšším nákladům, méně rozvinuté síti veřejné dopravy atd.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i56) Počet uživatelů společného využívání automobilů na 10 000 obyvatel (počet/10 000 obyvatel) (i57) Počet registrovaných uživatelů na jedno společně využívané vozidlo (počet uživatelů/počet vozidel) (i58) Počet obyvatel na jeden dostupný společně využívaný automobil (počet obyvatel/počet vozidel) (i59) Počet kilometrů každoročně naježděných uživateli společného využívání automobilů (km/uživatel/rok) (i60) Počet osobních automobilů v soukromém vlastnictví nahrazených jednotlivými vozidly z vozového parku provozovatele společného využívání automobilů (počet nahrazených osobních automobilů v soukromém vlastnictví/počet společně využívaných automobilů)	(b19) Každé vozidlo ve vozovém parku provozovatele společného využívání automobilů nahradilo nejméně 8 osobních automobilů v soukromém vlastnictví. (b20) Nejméně 1 společně využívaný automobil k dispozici na 2 500 obyvatel

3.3.4. Integrovaný prodej jízdenek na veřejnou dopravu

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavést integrovaný prodej jízdenek v podobě inteligentního systému s možností identifikace a účtování za cesty, které využívají více druhů dopravy. Pokud orgán veřejné správy působí jako provozovatel veřejné dopravy (např. prostřednictvím dceřiné společnosti ve vlastnictví města), může sám zavést integrovaný prodej jízdenek. V případech, kdy obec zadává veřejné dopravní služby soukromým společnostem, může v nabídkovém řízení požadovat integrovaná řešení prodeje jízdenek.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za veřejnou dopravu. Pokud však není dosaženo určitého kritického množství uživatelů a ročních transakcí, může být obtížné získat zpět počáteční investice z hlediska času a finančních prostředků potřebných k zavedení inteligentního systému integrovaného prodeje jízdenek.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i61) Procento jízd uhrazených pomocí integrované jízdenky (%) (i62) Počet uživatelů veřejné dopravy, kteří by používali soukromou motorovou dopravu v případě, že by neexistoval systém integrovaného prodeje jízdenek (normalizovaný podle celkového počtu obyvatel ve spádové oblasti)	(b21) Nejméně 75 % jízd je hrazeno integrovanou jízdenkou

3.3.5. Zvyšování využívání elektrických vozidel v městských oblastech

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je nákup elektrických vozidel (tj. elektromobilů, mopedů a jízdních kol) pro vlastní vozový park veřejné správy. Kromě toho mohou být zavedeny také systémy podporující nákup elektrických vozidel obyvateli, na něž bude vyčleněn určitý rozpočet, nebo budou uzavřeny dohody s místními bankami o snížení úrokových sazeb. Veřejná správa může navíc podporovat využívání elektrických vozidel tím, že umožní jejich provoz v oblastech s omezenou dopravou nebo v přednostních jízdních pružích, vytvoří nebo zvýší počet veřejných dobíjecích stanic, sníží zdanění elektrických vozidel, zavede nebo podpoří systémy sdílení elektrických vozidel a bude mezi obyvateli propagovat opatření na podporu elektrických vozidel.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány a obzvláštní význam má ve městech (s velkým podílem krátkých dojezdových vzdáleností) a v oblastech, které mají problémy s dopravním přetížením a znečištěním ovzduší.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i63) Procentní podíl elektrických vozidel (podle typu, např. elektromobily, elektrokola) na silnici v porovnání s celkovým počtem vozidel (%) (i64) Procentní podíl veřejných elektrických vozidel (podle typu, např. elektromobily, elektrokola) v rámci celkového veřejného vozového parku (%) (i65) Počet veřejných dobíjecích stanic na obyvatele (počet/obyvatel)	—

3.3.6. Podpora intermodality cestujících

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je podpora rozvoje pohodlných, bezpečných, rychlých a bezproblémových spojení mezi udržitelnými druhy dopravy. Systémy intermodální dopravy propojují infrastrukturu a služby pro veřejnou dopravu (autobusy, tramvaje/kolejová dráha a příměstská železnice), pěší chůzi, jízdu na kole, sdílení kol a společné využívání automobilů. Veřejná správa může podporovat intermodalitu cestujících na základě spolupráce s různými provozovateli veřejné dopravy a společnostmi pro společné využívání jízdních kol a vozidel.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány, ale obzvláštní význam má pro města se složitými dopravními sítěmi a rozsáhlým územím.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i52) Podíl jednotlivých druhů cest (% cest absolvovaných automobilem, motocyklem, hromadnou dopravou, na jízdním kole a pěší chůzí) (i66) Průměrný počet parkovacích míst pro kola u zastávek veřejné dopravy na průměrný denní objem přepravy cestujících (počet parkovacích míst pro kola/počet cestujících) (i67) Procentní podíl uživatelů veřejné dopravy, kteří ji kombinují s chůzí/jízdou na kole, z celkového počtu uživatelů veřejné dopravy, kteří bydlí v průměrném m dosahu (800 m pro pěší chůzi a 3 km pro jízdu na kole) od zastávek veřejné dopravy s vysokou frekvencí spojů (nejméně dvakrát za hodinu během ranní a večerní špičky) (v %) (i68) Intermodální software pro plánování cest, který je obyvatelům k dispozici, zahrnuje úseky cesty, které lze absolvovat pěšky a na jízdním kole (ano/ne)	(b22) Podíl udržitelných druhů dopravy používaných ve městě (např. pěší chůze, jízdní kolo, autobus, tramvaj, vlak) činí nejméně 60 %

3.3.7. Zavádění poplatku za přetížení dopravy

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavést poplatek za přetížení dopravy v městských oblastech s vysokým dopravním přetížením. Poplatek za přetížení dopravy je ekonomickým demotivačním faktorem (poplatkem), jehož cílem je odradit od využívání přetížených silnic v nejrůznějších úsecích dne. Aby byl poplatek za přetížení dopravy úspěšný, musí být zaveden jako součást balíčku dopravních opatření (viz předchozí osvědčené postupy pro environmentální řízení v oddíle 3.3), která poskytují platnou alternativu k používání automobilu.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro místní orgány v městských oblastech s vysokým dopravním přetížením a znečištěním ovzduší.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i52) Podíl jednotlivých druhů cest (% cest absolvovaných automobilem, motocyklem, hromadnou dopravou, na jízdním kole a pěší chůzí)	(b23) Koncentrace látek znečišťujících ovzduší (PM ₁₀ , čpavku a oxidu dusíku) se v oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy, snížil (v průměru) o 10 % v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy
(i69) Procentní podíl snížení látek znečišťujících ovzduší (částice – PM ₁₀ , čpavek a oxid dusíku) v oblasti účtování poplatku za přetížení dopravy v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy (%)	(b24) Přístup vozidel, kterým nebyla udělena výjimka, do oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy, se snížil o 20 % v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy
(i70) Procentní podíl snížení přístupu vozidel, kterým nebyla udělena výjimka, do oblasti, v níž je účtován poplatek za přetížení dopravy, v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy (%)	(b25) Rychlost a přesnost služeb veřejné dopravy se zlepšila o 5 % v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy
(i71) Procentní podíl vyšší průměrné rychlosti a přesnosti prostředků veřejné dopravy v oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy, v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy (%)	

3.3.8. Omezení bezplatných parkovacích míst ve městech

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je omezit volná (tj. bezplatná) parkovací místa na ulicích v městských oblastech a zrušit minimální požadavky na parkování (pro parkování na ulici a podzemní garáže) u nové výstavby. Kromě toho lze přijmout i formální politiku postupného rušení případných dřívějších požadavků na parkování (pro parkování na ulici a podzemní garáže) u stávajících staveb. Omezení bezplatných parkovacích míst na ulici představuje odrazující faktor pro osobní automobily v soukromém vlastnictví. Tato opatření jsou neúčinnější, pokud jsou doprovázena opatřeními ke zlepšení dostupnosti a spolehlivosti platných alternativ k používání automobilu, jako je veřejná doprava, jízda na kole a pěší chůze.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány a má obzvláštní význam pro města s vysokým dopravním přetížením a znečištěním ovzduší nebo s nedostatečně využívanou veřejnou dopravou.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i52) Podíl jednotlivých druhů cest (% cest absolvovaných automobilem, motocyklem, hromadnou dopravou, na jízdním kole a pěší chůzí)	(b26) Parkovací místa na ulici jsou po 90 % pracovní doby z 80 % až 90 % obsazena
(i72) Procentní podíl parkovacích míst dostupných během pracovní doby (%)	(b27) Město nemá žádné minimální požadavky na parkování (pro parkování na ulici a podzemní garáže) u nové výstavby a má zavedenu formální politiku postupného rušení všech dřívějších požadavků na parkování u stávajících staveb
(i73) Existence minimálních požadavků na parkování (pro parkování na ulici a podzemní garáže) u nové výstavby (ano/ne)	

3.3.9. Zavádění středisek logistických služeb

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zapojit příslušné zúčastněné strany a podpořit zavádění středisek logistických služeb na území dané obce. Středisko logistických služeb se může nacházet v relativně těsné blízkosti zeměpisné oblasti, kterou obsluhuje, aby tak umožnilo konsolidaci dodávek v rámci této oblasti.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za mobilitu a má obzvláštní význam pro města, do nichž je zaslán velký objem dodávek zboží a/nebo která jsou vystavena vysokému dopravnímu přetížení a znečištění ovzduší.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i74) Emise CO ₂ z dodávkových vozidel za určité časové období (např. ročně, měsíčně) v oblasti obsluhované daným střediskem logistických služeb (kg CO ₂ eq/rok nebo kg CO ₂ eq/měsíc)	(b28) 40 % snížení emisí CO ₂ z dodávkových vozidel v obsluhované oblasti v porovnání se situací před zavedením střediska logistických služeb
(i75) Počet zásobovacích jízd za den v obsluhované oblasti (počet/den)	(b29) 75 % snížení počtu zásobovacích jízd na den v obsluhované oblasti v porovnání se situací před zavedením střediska logistických služeb

3.4. Osvědčené postupy pro environmentální řízení využití půdy

Tento oddíl je zaměřen na místní orgány odpovědné za plánování využití půdy.

3.4.1. Omezení rozrůstání měst do zelených ploch a zemědělské půdy

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je omezovat a kontrolovat rozrůstání měst regulačními opatřeními (například územní plánování, omezení konkrétního využívání půdy), ekonomickými intervencemi (např. obchodování se stavebními povoleními) a institucionálními změnami a řízením (např. zvláštní agentury pro revitalizaci měst). Příkladem opatření omezujících rozrůstání měst je podpora výstavby na pozemcích bývalých průmyslových areálů, minimalizace uzavřených prostor mezi budovami, renovace nevyužívaných budov a podpora vertikálního rozvoje.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i76) Procentní podíl nepropustných povrchů vytvořených člověkem (tj. jakýkoli druh nepropustné zastavěné plochy: budovy, silnice, jakákoli plocha bez vegetace nebo vody) na území obce (km^2 nepropustného povrchu vytvořeného člověkem/ km^2 celkového povrchu)	—
(i77) Procentní podíl nově zastavěné plochy v určitém časovém rozpětí (např. za 1, 5, 10 let) z celkové zastavěné plochy na území obce na začátku posuzovaného období (%)	

3.4.2. Omezení fenoménu městských tepelných ostrovů

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zmírnit vliv fenoménu městských tepelných ostrovů zaváděním kombinace opatření, jako jsou například zelené plochy, zelené střechy, používání reflexních materiálů, zvyšování efektivity izolace teplovodního potrubí a zamezení ztrátám odpadního tepla jeho opětovným využíváním.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy ve velkých městských oblastech. Malé obce jsou fenoménem městských tepelných ostrovů zasaženy méně.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i78) Provádění opatření ke zmírnění vlivu fenoménu městských tepelných ostrovů, jako jsou například zelené plochy, zelené střechy nebo využívání reflexních materiálů (ano/ne)	—

3.4.3. Požadavek odvodňování nepropustných půd s malým dopadem

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je vyžadovat, aby byla při nové výstavbě (včetně rozsáhlých přestaveb stávajících zastavěných oblastí) zavedena opatření pro odvodňování nepropustných půd s malým dopadem s cílem předcházet povodním, erozi a znečištění půdy a podzemních vod a kontrolovat je. Za osvědčené postupy jsou považována odvodňovací opatření s malým dopadem, která přijmou filozofii udržitelných odvodňovacích systémů, neboť tyto systémy e se řídí vynikajícími zásadami, které:

- usilují o zlepšení kvality odtoku vody, omezují povrchový odtok, přispívají k biologické rozmanitosti a vytvářejí společenskou hodnotu,
- usilují o co nejvěrnější napodobení přírodního odvodňování před zahájením výstavby,
- mají integrovanou hierarchii řízení prevence, kontroly zdrojů a kontroly lokality.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy. Zvláštní opatření ke zlepšení odtoku vody jsou specifická pro jednotlivé lokality.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i79) Existence požadavků na odvodňovací opatření s malým dopadem u nové výstavby a u rozsáhlých přestaveb (ano/ne)	—

3.5. Osvědčené postupy pro environmentální řízení zelených městských oblastí

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za řízení zelených městských oblastí.

3.5.1. Zavedení a provádění místní strategie v oblasti biologické rozmanitosti a akčního plánu

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavést místní strategii v oblasti biologické rozmanitosti a akční plán, jejichž cíle lze vymezit na základě dialogu s odborníky, zúčastněnými stranami a obyvateli. Akční plán musí zahrnovat opatření, která mají být provedena, časové lhůty, dostupný rozpočet, milníky, partnerství pro provádění a odpovědnost. Výsledky akčního plánu lze propagovat a šířit mezi obyvatele a zúčastněné strany za účelem zvyšování povědomí.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za řízení zelených městských oblastí.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i80) Procentní podíl a počet původních druhů (pro různé kategorie druhů, např. ptáků, motýlů) v dané městské oblasti (%)	—
(i81) Procentní podíl přírodních a polopřírodních oblastí v dané městské oblasti v poměru k celkové ploše městské oblasti (%)	
(i82) Zelená plocha na obyvatele ($\text{m}^2/\text{obyvatel}$) – rozlišuje mezi městskými, poloměstskými a venkovskými oblastmi	

3.5.2. Vytváření modrozelených sítí

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je vytvářet modrozelené sítě⁽¹⁴⁾ formou obnovy vodního cyklu zaměřeného na přírodu a přispění ke společenské hodnotě města vzájemným propojením vodního hospodářství a zelené infrastruktury. Modrozelené sítě mohou kombinovat a chránit hydrologické a ekologické hodnoty městské krajiny a zároveň poskytovat pružná a přizpůsobivá opatření pro řešení povodňových událostí.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány.

⁽¹⁴⁾ Modrozelené sítě jsou přírodní a polopřírodní oblasti, které zahrnují zelené a/nebo modré plochy, pokud se jedná o vodní ekosystémy, a jiné fyzické vlastnosti u suchozemských (včetně pobřežních) a mořských oblastí.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i83) Procentní podíl zelených a modrých městských oblastí v poměru k celkové ploše městské oblasti (%)	—

3.5.3. Podpora zavádění zelených střech

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je vytvářet vhodné politické systémy, které podporují výstavbu zelených střech v nových i stávajících budovách, a to jak veřejných, tak soukromých. Zelené střechy mohou být rovněž využívány pro systémy obnovitelné energie, jako jsou fotovoltaické panely (více informací o výrobě energie z obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách a sociálním bydlení viz oddíl 3.2.10). Systémy politik, které podporují zavádění zelených střech, mohou zahrnovat ekonomické pobídky, omezení byrokracie a konkrétní technickou podporu pro začlenění zelených střech do výstavby nebo renovace budov.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i84) Procentní podíl plochy zelených střech z celkové plochy městské oblasti ($\text{m}^2_{\text{zelené střechy}} / \text{m}^2_{\text{městské oblasti}}$)	—
(i85) Procentní podíl nebo počet budov se zelenými střechami v dané městské oblasti (%)	

3.5.4. Poskytování nové environmentální hodnoty opuštěným zeleným plochám a okrajovým oblastem

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je přijmout plán obnovy opuštěných zelených ploch a okrajových oblastí na území obce za účelem odstranění znečišťujících látek z půdy a vody, zlepšení přírodních stanovišť pro volně žijící živočichy, snížení vlivu městských tepelných ostrovů a ochrany před erozí půdy a povodněmi, a zároveň vytvoření zelených oblastí pro rekreaci místních obyvatel.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i86) Přijetí plánu obnovy a environmentálního řízení opuštěných zelených ploch a okrajových oblastí v městské oblasti (ano/ne)	—

3.6. Osvědčené postupy pro environmentální řízení místní kvality vnějšího ovzduší

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za řízení kvality ovzduší.

3.6.1. Zlepšování místní kvality vnějšího ovzduší

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je mít k dispozici strukturovaný plán zlepšování kvality ovzduší s pravidelně aktualizovanými krátkodobými i dlouhodobými cíli stanovenými předem a překračujícími rámec cílových a mezních hodnot stanovených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ⁽¹⁵⁾ (směrnice o kvalitě ovzduší). Tento plán musí zahrnovat všechny aspekty počínaje dopravou (používání vozidel, omezení rychlosti, veřejná doprava atd.) přes průmyslová zařízení, výrobu energie, typ topných systémů v budovách, energetickou účinnost budov a plánování využití půdy, a je třeba jej vypracovat ve spolupráci s příslušnými odvětvovými orgány a zúčastněnými stranami. Účinnost plánu lze navíc případně posílit tím, že bude vypracován v koordinaci s vyššími orgány veřejné správy a sousedními obcemi. Plán zlepšování kvality ovzduší může zahrnovat rovněž poskytování informací obyvatelům o účincích a významu kvality ovzduší, například formou podpory využívání udržitelných možností dopravy.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za řízení kvality ovzduší na svém území, které se zaměřují na konkrétní místní problémy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i87) Roční průměrná koncentrace PM ₁₀ (µg/m ³) (i88) Počet dnů za rok, kdy denní průměrná koncentrace PM ₁₀ překročí hodnotu 50 µg/m ³ (dnů/rok) (i89) Roční průměrné koncentrace PM _{2,5} (µg/m ³) (i90) Počet dnů za rok, kdy denní průměrná koncentrace PM _{2,5} překročí hodnotu 25 µg/m ³ (dnů/rok) (i91) Počet dnů za rok, kdy koncentrace ozonu (O ₃) překročí hodnotu 120 µg/m ³ maximálního denního 8hodinového průměru (dnů/rok) (i92) Roční průměrná koncentrace oxidu dusičitého (NO ₂) (µg/m ³) (i93) Počet dnů za rok, kdy hodinová koncentrace NO ₂ překročí hodnotu 200 µg/m ³ (dnů/rok)	(b 30) Výsledky u všech indikátorů definovaných v tomto osvědčeném postupu pro environmentální řízení dosahují úrovní stanovených v pokynech pro kvalitu ovzduší vypracovaných Světovou zdravotnickou organizací

3.7. Osvědčené postupy pro environmentální řízení týkající se hlukového znečištění

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za řešení hlukového znečištění.

3.7.1. Monitorování, mapování a omezování hlukového znečištění

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je mapovat hluk na území obce a informovat veřejnost o účincích hlukového znečištění a o výsledcích tohoto mapování prostřednictvím efektivní komunikační kampaně. Je nutné, aby místní orgány na základě výsledků hlukového mapování vypracovaly akční plány na řešení hluku s cílem snížit místní hladiny hluku a zachovat kvalitu zvuku v životním prostředí tam, kde je dobrá.

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (Úř. věst. L 152, 11.6.2008, s. 1).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy, odpovědné za řešení hlukového znečištění.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i94) Procentní podíl měření hladiny hluku překračující místní mezní hodnoty v poměru k celkovému počtu měření (%)	—
(i95) Obyvatelé vystavení hladinám hluku překračujícím místní mezní hodnoty v poměru k celkové populaci (%)	
(i96) Obyvatelé vystavení nočnímu hluku takové úrovně, že ovlivňuje zdraví podle limitů Světové zdravotnické organizace, v poměru k celkové populaci (%)	

3.8. Osvědčené postupy pro environmentální řízení nakládání s odpady

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpady.

3.8.1. Zohlednění odvětvového referenčního dokumentu systému EMAS pro odvětví nakládání s odpady

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je posoudit osvědčené postupy pro environmentální řízení, které byly identifikovány a prezentovány v odvětvovém referenčním dokumentu systému EMAS pro odvětví nakládání s odpady ⁽¹⁶⁾, a podávat zprávy o indikátorech uvedených v tomto dokumentu.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpady.

3.9. Osvědčené postupy pro environmentální řízení zásobování vodou

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za zásobování pitnou vodou na svém území.

3.9.1. Zavedení měření vody v plném rozsahu na úrovni všech domácností/koncových uživatelů

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je instalovat vodoměry v každé bytové jednotce a u všech ostatních individuálních konečných uživatelů (průmyslové závody, komerční budovy, veřejné budovy apod.), aby všechny účty za vodu vycházely ze skutečné spotřeby vody. Zejména díky zavedení inteligentních vodoměrů je možné sledovat spotřebu vody na dálku a včas a analyzovat například vzorce spotřeby jednotlivých zákazníků nebo identifikovat nedostatky vodovodních sítí. Účtování skutečné spotřeby vody a umožnění včasné identifikace neobvyklé spotřeby vody (např. úniky) může vést k významným úsporám vody.

⁽¹⁶⁾ V současné době je vytvářen odvětvový referenční dokument systému EMAS pro odvětví nakládání s odpady. Jakmile budou průběžné výsledky a konečný dokument přijaty, budou k dispozici na adrese: http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/waste_mgmt.html.

Použitelnost

Tato technika je použitelná pro jakoukoli stávající vodovodní síť.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i97) Míra rozšíření měření spotřeby vody (% spotřebitelů, % spotřeby vody pokryté měřením)	(b31) Míra rozšíření vodoměrů na úrovni domácností nebo koncových uživatelů je 99 % nebo vyšší
(i98) Procentní podíl inteligentních měřičů z celkové počtu používaných vodoměrů (%)	(b32) V oblastech s nedostatkem vody ⁽¹⁾ jsou jako vodoměry na úrovni domácností/koncového uživatele (alespoň po část roku) instalovány inteligentní měřiče
(i99) Snížení spotřeby vody koncových uživatelů po instalaci vodoměrů a/nebo inteligentních měřičů (l/ uživatel)	(b33) Všechny nové budovy jsou vybaveny vodoměry (a v oblastech s nedostatkem vody inteligentními měřiči)

⁽¹⁾ Oblasti s nedostatkem vody jsou takové oblasti, které nemají dostatečné vodní zdroje k uspokojení dlouhodobých průměrných požadavků. Více informací je k dispozici na adrese: <http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/about.htm>.

3.9.2. Minimalizace úniků vody ze systému rozvodu vody

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- provádět podrobnou vodní bilanci systému rozvodu vody a řídit tlak vody tak, aby nedosahoval vysokých hodnot,
- analyzovat vodovodní síť a rozdělit ji na příslušné oblasti dálkového měření s cílem detekovat únik vody pomocí ručních nebo automatických akustických detektorů úniku vody,
- okamžitě a přiměřeně reagovat na zjištěné nedostatky a úniky ze sítě,
- vytvořit databázi umožňující uvést soupis a georeferenční data všech technických zařízení, stárí potrubí, typů trubek, hydraulických údajů, předchozích zásahů apod.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný jak pro nové, tak pro stávající vodovodní síť.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i100) Procentní podíl ztrát vody v poměru k objemu vstupů do systému (%)	
(i101) Index úniků z infrastruktury (Infrastructure Leakage Index, ILI): vypočtený jako aktuální skutečné roční ztráty (CARL)/nevyhnutelné roční skutečné ztráty (UARL) ⁽¹⁾	(b34) Index úniků z infrastruktury je nižší než 1,5

⁽¹⁾ Aktuální skutečné roční ztráty (CARL) představují množství vody, které skutečně unikne z distribuční sítě (tj. není dodáno koncovým uživatelům). Nevyhnutelné roční skutečné ztráty (UARL) zohledňují skutečnost, že ve vodovodní síti bude vždy docházet k určitým únikům. Hodnota UARL se vypočte na základě faktorů, jako je délka sítě, počet servisních připojení a provozní tlak v síti.

3.10. Osvědčené postupy pro environmentální řízení nakládání s odpadními vodami

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami a městskou kanalizaci.

3.10.1. Energeticky účinné čištění odpadních vod při dosahování nitrifikačních podmínek v plném rozsahu

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je:

- mít instalovanou kapacitu pro zpracování minimálně dvojnásobku toku odpadních vod za suchého počasí (v případě deště nebo tání),
- zpracovávat odpadní vodu za nitrifikačních podmínek (poměr potravin k mikroorganismům $< 0,15 \text{ kg BSK}_5/\text{kg MLSS}^{(17)}$ za den) a provádět denitrifikaci a odstranění fosforu,
- odstraňovat suspendované pevné látky pomocí pískové filtrace (nebo ponorných membrán) v případě citlivých vodních recipientů,
- provádět jiné terciární čištění s cílem omezit mikropolutanty (viz oddíl 3.10.2),
- provádět soustavné sledování organických sloučenin (celkový organický uhlík), čpavku, dusičnanů a fosforu u zařízení s kapacitou, jejíž populační ekvivalent (PE) $^{(18)}$ je vyšší než 100 000, nebo s denním zatížením BSK_5 v přítoku vyšším než 6 000 kg,
- stabilizovat primární a přebytný kal v anaerobních vyhnívacích nádržích (viz oddíl 3.10.3),
- vysušit anaerobně stabilizovaný kal a odeslat ho ke spálení (viz oddíl 3.10.4),
- zavést energeticky účinné technologie, například energeticky účinné systémy jemného bublinného provzdušňování v biologickém stupni a energeticky účinná čerpadla a šneková čerpadla.

Použitelnost

Tato technika je použitelná pro orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami jak v nových, tak ve stávajících čistírnách odpadních vod.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i102) Koncentrace ve vypouštěných výsledných odpadních vodách nebo účinnost odstraňování CHSK, BSK_5 , čpavku, celkového množství dusíku a celkového množství fosforu (mg/l, %)	(b35) Dosažená účinnost odstraňování nečistot je: nejméně 98 % pro BSK_5 , nejméně 90 % pro CHSK, nejméně 90 % pro čpavek, nejméně 80 % pro celkové organické sloučeniny dusíku a nejméně 90 % pro celkové množství fosforu
(i103) Spotřeba elektřiny čistírny odpadních vod na odstraněné množství BSK_5 (kWh/kg odstraněného BSK_5)	(b36) Spotřeba elektřiny čistírny odpadních vod je:
(i104) Spotřeba elektřiny čistírny odpadních vod na vyčištěné množství (kWh/m ³ vyčištěné odpadní vody)	— nižší než 18 kWh/populační ekvivalenty/rok pro velké komunální čistírny odpadních vod (o velikosti více než 10 000 populačních ekvivalentů)
(i105) Roční spotřeba elektřiny čistírny odpadních vod na populační ekvivalent (KWh/populační ekvivalenty/rok)	— nižší než 25 kWh/populační ekvivalenty/rok pro malé komunální čistírny odpadních vod (o velikosti méně než 10 000 populačních ekvivalentů)

⁽¹⁷⁾ V textu tohoto osvědčeného postupu pro environmentální řízení jsou použity následující zkratky: BSK_5 : biochemická spotřeba kyslíku za 5 dnů, MLSS: koncentrace aktivovaného kalu (biomasa v systému aktivovaného kalu), CHSK: chemická spotřeba kyslíku.

⁽¹⁸⁾ Výraz „populační ekvivalenty“ nebo PE, používaný ve směrnici Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40), znamená organické znečištění vyprodukované obyvateli města, obce nebo vesnice a dalšími zdroji, jako jsou nerezidenti a zemědělsko-potravinářský průmysl.

3.10.2. Minimalizace emisí odpadních vod se zvláštním zřetelem na mikropolutanty

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je ve významné míře odstraňovat mikropolutanty prováděním terciárního čištění, jako je adsorpce na práškové aktivní uhlí (PAC) nebo oxidace oxidačními činidly bez chlóru (konkrétně ozonem).

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami jak v nových, tak ve stávajících komunálních čistírnách odpadních vod; stávající čistírny však mohou mít prostorová omezení, která lze překonat přizpůsobením konstrukce jejich vybavení.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i106) Účinnost odstraňování mikropolutantů ve fázi adsorpce nebo ozonizace udávaná v CHSK nebo DOC ⁽¹⁾ (%)	(b37) Průměrná účinnost odstraňování mikropolutantů je vyšší než 80 %
(i107) Procentní podíl ročního toku odpadních vod, u nichž je prováděno terciární čištění za účelem odstranění mikropolutantů (%)	(b38) Mikropolutanty jsou odstraněny nejméně z 90 % ročního toku odpadních vod

⁽¹⁾ DOC: rozpuštěný organický uhlík.

3.10.3. Anaerobní vyhnívání kalů a optimální energetické využití

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je stabilizovat primární a zbylý kal v anaerobních vyhnívacích nádržích a využít vytvořený bioplyn za použití účinných čerpadel a šnekových čerpadel pro efektivní výrobu elektřiny na místě a pro sušení kalu.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami ve velkých nových a stávajících čistírnách odpadních vod s kapacitou více než 100 000 populačních ekvivalentů nebo s denním zatížením BSK₅ v přítoku vyšším než 6 000 kg.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i108) Roční procentní podíl spotřeby elektřiny a tepla v čistírně odpadních vod, kterou pokrývá elektřina a teplo z bioplynu z vlastních zdrojů (%)	(b39) Vlastní elektrická energie a teplo z bioplynu pokrývají 100 % spotřeby energie komunálních čistíren odpadních vod o velikosti více než 100 000 populačních ekvivalentů bez tepelného sušení kalu na místě a 50 % spotřeby energie čistíren s tepelným sušením kalu na místě
(i109) Elektrická účinnost generátoru na bioplyn (%)	
(i110) Specifická výroba bioplynu (Nl ⁽¹⁾ /kg vstupu organické sušiny)	

⁽¹⁾ Nl: normální litr, tj. objem plynu měřený za standardních podmínek (tlak: 1,01325 bar; teplota: 0 °C).

3.10.4. Sušení a spalování kalu

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je účinné mechanické odvodňování anaerobně stabilizovaného kalu, např. pomocí komorových filtračních lisů, a následná úplná oxidace v zařízení na mono-spalování (jak je podrobně popsáno v referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách⁽¹⁹⁾ podle směrnice o průmyslových emisích⁽²⁰⁾). Je možné recyklovat fosfor obsažený v popelu zbylém po spalování.

Použitelnost

Tato technika je použitelná pro orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami, a to jak v nových, tak ve stávajících čistírnách odpadních vod. V případě malých čistíren lze mechanicky odvodněný kal namísto spalování na místě odesílat do samostatného centrálního zařízení pro mono-spalování kalu.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i111) Procentní podíl kalů z čistíren odpadních vod zpracovávaných formou mono-spalování (%)	—
(i112) Procentní podíl fosforu recyklovaného z popelu ze spalování v čistírně odpadních vod (%)	

3.10.5. Podpora využití vody recyklované z odtoku po čištění odpadních vod

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je podporovat využití vody recyklované z odtoku po čištění odpadních vod. Tu je možno využívat např. pro:

- zavlažování, včetně nezemědělského zavlažování, např. v parcích,
- městské využití užitkové vody, jako je čištění ulic, zasněžování přilehlých lyžařských středisek, splachování toalet ve veřejných budovách, veřejné fontány,
- využití v průmyslu, např. chlazení,
- doplňování podzemní vody.

Místní orgány veřejné správy mohou zajistit možnost využití recyklované vody v určitých konkrétních případech tak, že podle potřeby vybaví čistírny odpadních vod příslušnými terciárními a dezinfekčními systémy. Místní orgány veřejné správy musí v tomto procesu spolupracovat s příslušnými zúčastněnými stranami (např. s místními zemědělci, zemědělskými družstvy), které by mohly mít zájem recyklovanou vodu využívat.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy odpovědné za čištění odpadních vod. Opětovné použití vody je však obzvláště důležité v oblastech s nedostatkem vody, kde může snížit dopad na vodní zdroje a kde jsou dodatečné investice a provozní náklady ekonomicky proveditelné.

⁽¹⁹⁾ Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice o průmyslových emisích jsou k dispozici na adrese: <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>.

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i113) Množství recyklované vody získané při čištění odpadních vod za dané časové období (m^3/rok , m^3/hodina)	—
(i114) Procentní podíl recyklované vody v poměru k celkovému objemu čištěné odpadní vody (%)	

3.10.6. Zadržování a čištění přebytků odpadních vod z kombinovaných kanalizačních systémů a vody z přívalových dešťů z oddílných kanalizačních systémů

V případě kombinovaných kanalizačních systémů ⁽²¹⁾ je osvědčeným postupem pro environmentální řízení řešit přebytek vody v retenčních nádržích pomocí jemných sít (4–6 mm) a sedimentačních nádrží, a v závislosti na kvalitě přitékající vody i pomocí retenčních filtrů na zachycování částeczek půdy nebo jiných technik s podobnou účinností odstraňování suspendovaných pevných látek, CHSK, těžkých kovů a organických znečišťujících látek.

V případě oddílných kanalizací je osvědčeným postupem pro environmentální řízení čistit vodu z přívalových dešťů v závislosti na úrovni znečištění a přímo vypouštět pouze vodu z přívalových dešťů, která není znečištěna buď vůbec, nebo jen velmi málo.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za nakládání s odpadními vodami a městskou kanalizací.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i115) U kombinovaných kanalizačních systémů se jedná o poměr znečišťujících látek (celkové suspendované pevné látky, CHSK a těžké kovy) vypouštěných do vodních útvarů po čištění odpadních vod k celkovým emisím (z čištěných odpadních vod plus přelítí v důsledku přívalových dešťů) (%)	—
(i116) U oddílných kanalizačních systémů procento kontaminovaných nepropustných oblastí, u nichž je voda z přívalových dešťů odpovídajícím způsobem čištěna (%)	

3.10.7. Systém udržitelné městské kanalizace

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je snižovat tok vody z přívalových dešťů odtékající do kombinované a oddílné kanalizace zlepšením vsakování vody do půdy (např. snížením nepropustnosti půdy). To umožňuje omezit přelítí jen na případy velmi silných dešťových srážek a zajistit, aby veškeré vypouštění městských odtoků bylo řádně řízeno s cílem zabránit příslušným emisím znečišťujících látek do vodního recipientu. Místní úřady mohou podporovat udržitelnou městskou kanalizaci tím, že do místních politik využívání půdy (viz také oddíl 3.4.3) zapracují příslušná ustanovení založená na holistickém přístupu na úrovni povodí.

⁽²¹⁾ V kombinovaných kanalizačních systémech se shromažďují odpadní vody a vody z přívalových dešťů (v důsledku přívalových či jiných dešťů) ve stejné kanalizační síti. V oddílných kanalizačních systémech jsou odpadní vody a vody z přívalových dešťů shromažďovány a odesílány k čištění nebo vypouštění pomocí oddílných kanalizačních sítí.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny místní orgány odpovědné za městskou kanalizaci a plánování využití půdy. Opatření v oblasti udržitelné městské kanalizace lze zavést jak u nové, tak u stávající výstavby. Ve stávajících zastavěných oblastech však mohou existovat určitá omezení (např. nedostatek prostoru pro místní vsakování).

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i76) Procentní podíl nepropustných povrchů (tj. jakýkoli druh nepropustné zastavěné plochy: budovy, silnice, jakákoli plocha bez vegetace nebo vody) na území obce (km ² nepropustného povrchu/km ² celkového povrchu)	—
(i117) Odhadovaný roční procentní podíl dešťové vody, která je lokálně zadržena a vsakuje se do země, v poměru k celkovému odhadovanému spadu dešťové vody na městskou část dané obce (%)	

3.11. Osvědčené postupy pro environmentální řízení zelených veřejných zakázek

Tento oddíl je určen pro všechny orgány veřejné správy.

3.11.1. Systémové zahrnování environmentálních kritérií do všech veřejných zakázek

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je zavádět environmentální kritéria do veřejných zakázek na produkty (zboží, služby a stavební práce) a posuzovat v nabídkových kritériích z hlediska ekonomické výhodnosti nejen počáteční investice do nákupu daného produktu nebo služby, ale náklady na celý jeho životní cyklus.

Environmentální kritéria lze zavést do technických specifikací, výběrových kritérií, kritérií pro zadávání zakázek a ustanovení týkajících se plnění smlouvy u každého výběrového řízení, kde se očekává relevantní potenciální dopad na životní prostředí.

Orgány veřejné správy, které potřebují vedení ohledně formulace environmentálních kritérií, mohou:

- zavést do technických specifikací, výběrových kritérií, kritérií pro zadávání zakázek a ustanovení týkajících se plnění smlouvy komplexní kritéria EU pro zelené veřejné zakázky⁽²²⁾ (EU GPP), jsou-li tato kritéria pro daný produkt k dispozici,
- pokud neexistují žádná doporučení EU GPP, lze odkázat na ekoznačku EU, pokud je pro daný produkt k dispozici, a využít kritéria ekoznačky EU při zadávání veřejných zakázek⁽²³⁾,
- zavést jako kritérium při zadávání veřejných zakázek na dodávky zboží, služeb a stavebních prací registraci dodavatelů v systému EMAS a udělovat v procesu hodnocení nabídek body navíc za předpokladu, že zavedení systému environmentálního řízení je relevantní z hlediska předmětu zakázky. V odvětvích nebo oblastech, kde se mezi účastníky trhu nachází jen malý počet organizací registrovaných v systému EMAS a tento požadavek by mohl omezit počet nabídek, může být odkaz rozšířen na systémy environmentálního řízení na základě mezinárodní normy (tj. ISO 14001). Orgány veřejné správy však mohou odměnit vyšší důvěryhodnost a spolehlivost systému EMAS tím, že udělí více bodů organizacím registrovaným v systému EMAS než organizacím s jinými systémy environmentálního řízení, které neposkytují tytéž záruky.

⁽²²⁾ Informace o kritériích EU v oblasti zadávání zelených veřejných zakázek a úplný seznam produktů, na které se vztahují, naleznete na adrese: http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

⁽²³⁾ Aby nedošlo k omezení počtu výběrových řízení, lze v technických specifikacích odkazovat na kritéria ekoznačky EU pro daný konkrétní produkt nebo skupinu služeb; pro ověření může být požadována platná licence ekoznačky EU. Podle čl. 44 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65) musí veřejní zadavatelé přijmout i jiné vhodné doklady.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i118) Procentní podíl nabídkových řízení zahrnujících environmentální kritéria z celkového počtu nabídkových řízení, v členění podle kategorií produktů (%)	(b40) 100 % nabídkových řízení zahrnuje environmentální kritéria, která vyžadují nejméně takovou úroveň vlivu činnosti na životní prostředí, která je stanovena v kritériích EU GPP pro výroby, u nichž jsou kritéria EU GPP k dispozici (např. kancelářský papír, čisticí prostředky, nábytek)

3.12. Osvědčené postupy pro environmentální řízení vzdělávání a šíření informací o životním prostředí

Tento oddíl je zaměřen na orgány veřejné správy odpovědné za vzdělávání občanů o životním prostředí a poskytování informací o životním prostředí podnikům.

3.12.1. Vzdělávání a informace o životním prostředí pro občany a podniky

Osvědčeným postupem pro environmentální řízení je poskytovat občanům a podnikům vzdělávání a informace o životním prostředí s cílem:

- podporovat povědomí veřejnosti o problematice životního prostředí,
- poskytovat praktické informace o každodenním možném přínosu občanů a podniků z hlediska ochrany životního prostředí a efektivního využívání zdrojů,
- vytvářet nové vzorce chování mezi různými skupinami ve společnosti,
- inspirovat občany k tomu, aby se seznamovali s místním prostředím, oceňovali je a znovu se přiblížili k přírodě,
- stimulovat pochopení vzájemné environmentální závislosti mezi městskými a okolními venkovskými a přírodními oblastmi.

Těchto cílů lze dosáhnout pořádáním vzdělávacích seminářů, konferencí a workshopů pro širokou veřejnost nebo konkrétní skupiny občanů, podniků nebo odborníků na konkrétní témata (například energeticky účinné budovy). Místní orgán veřejné správy může navíc poskytnout konkrétní informace o právních (a dalších) aspektech týkajících se životního prostředí a o dostupných pobídkách (např. pobídky v oblasti energetické účinnosti). Všechny tyto aktivity mohou být organizovány za účasti a spolupráce obyvatel, místních organizací a podniků, které podporují vzdělávání o životním prostředí a informovanost občanů.

Použitelnost

Tento osvědčený postup pro environmentální řízení je použitelný pro všechny orgány veřejné správy, které hrají roli při informování veřejnosti o záležitostech životního prostředí.

Související indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávací kritéria

Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	Srovnávací kritéria
(i119) Procento občanů, kterých se přímo a nepřímo týkala opatření v oblasti vzdělávání o životním prostředí	—
(i120) Existence komunální služby nebo agentury pro poskytování informací o životním prostředí podnikům (ano/ne)	

4. DOPORUČENÉ KLÍČOVÉ INDIKÁTORY VLIVU ČINNOSTI ORGANIZACE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V KONKRÉTNÍM ODVĚTVÍ

V následující tabulce je uveden **výběr klíčových indikátorů vlivu činnosti organizace na životní prostředí** pro odvětví veřejné správy. Jde o podmnožinu všech indikátorů uvedených v kapitole 3. Tabulka je rozdělena v souladu se strukturou tohoto dokumentu:

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ PRO UDRŽITELNÉ KANCELÁŘE							
1. Celková roční spotřeba energie	kWh/m ² /rok kWh/FTE/rok	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Celková roční spotřeba energie vydělená celkovou vnitřní podlahovou plochou nebo počtem zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE). Tento indikátor lze rovněž dále rozčlenit na: — vytápění prostor; — chlazení prostor; — osvětlení; — jiná využití elektřiny.	Úroveň budovy	Energetická účinnost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.1
2. Celkové roční emise skleníkových plynů	kg CO ₂ eq/m ² /rok kg CO ₂ eq/FTE/rok	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Celkové roční emise skleníkových plynů vzniklé v důsledku využívání kancelářských budov, vydělené celkovou vnitřní podlahovou plochou nebo počtem zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)	Úroveň budovy	Energetická účinnost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.1
3. Celková roční spotřeba vody	m ³ /FTE/rok m ³ /m ² /rok	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Celková roční spotřeba vody v kancelářských budovách, vydělená celkovou vnitřní podlahovou plochou nebo počtem zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE), případně v členění na: — spotřebu vody z veřejné rozvodné sítě, — spotřebu shromážděné dešťové vody, — spotřebu recyklované šedé vody.	Úroveň budovy	Voda	Spotřeba vody v kancelářských budovách je nižší než 6,4 m ³ /zaměstnanec v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)/rok	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.2

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
4. Celková roční produkce kancelářského odpadu	kg/FTE/rok	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Celková roční produkce kancelářského odpadu v kancelářských budovách vydělena počtem zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)	Úroveň budovy	Odpad	Celková produkce odpadu v kancelářských budovách je nižší než 200 kg/zaměstnanec v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)/rok	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.3
5. Recyklovaný kancelářský odpad za rok celkem	%	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Procentní podíl celkové hmotnosti odpadu vyprodukovaného v kancelářích, který je tříděn za účelem recyklace	Úroveň budovy	Odpad	Nulový odpad vyprodukovaný v kancelářských budovách je odeslán na skládku	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.3
6. Denní množství spotřebovaného kancelářského papíru na zaměstnance v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)	listy papíru/FTE/pracovní den	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Celkový počet listů kancelářského papíru spotřebovaného za rok vydělený počtem zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE) a počtem pracovních dnů	Úroveň organizace	Materiálová účinnost	Spotřeba kancelářského papíru je nižší než 15 listů A4/zaměstnanec v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)/pracovní den	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.4
7. Podíl nakoupeného kancelářského papíru s certifikátem šetrnosti k životnímu prostředí	%	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Procentní podíl nakoupeného kancelářského papíru s osvědčením šetrnosti k životnímu prostředí (počet balíků) v poměru k celkovému nakoupenému kancelářskému papíru (počet balíků)	Úroveň organizace	Energetická účinnost Materiálová účinnost Voda Odpad Biologická rozmanitost Emise	Použitý kancelářský papír je 100 % recyklován nebo certifikován podle ekoznačky ISO typu 1 (např. ekoznačky EU)	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.4

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
8. Přijetí nástrojů na podporu udržitelného dojíždění zaměstnanců	ano/ne	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Zaměstnanci jsou zainteresováni na udržitelném dojíždění díky zavedení a podpoře nástrojů, které vedou ke změně chování	Úroveň organizace	Emise	Jsou zaváděny a podporovány nástroje na podporu udržitelného dojíždění zaměstnanců	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.5
9. Zavedení uhlíkového rozpočtu pro služební cestu	ano/ne	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	Je přidělen celkový uhlíkový rozpočet na služební cesty na určité období. Při každé cestě se od zbývajících uhlíkového rozpočtu odečte příslušný ekvivalent emisí uhlíku.	Úroveň organizace	Emise	Je zaveden uhlíkový rozpočet pro všechny služební cesty	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.5
10. Dostupnost a sledování videokonferenčních zařízení	ano/ne	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují kanceláře	V rámci organizace jsou podporována videokonferenční zařízení a je sledován počet hodin jejich používání. Videokonferenční zařízení mohou využívat všichni zaměstnanci.	Úroveň organizace	Emise	Všem zaměstnancům jsou k dispozici videokonferenční zařízení a jejich používání je sledováno a podporováno	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.5
11. Vzniklý potravinový odpad	g/jídlo	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují jídelny a kavárny	Množství potravinového odpadu vyprodukovaného na každé jídlo podávané v jídelnách a kavárnách	Úroveň organizace	Odpad	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.1.6

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
-----------	--------------------------------	-----------------------	---------------	---------------------------------------	---	----------------------	---

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ UDRŽITELNÉ ENERGIE A ZMĚNY KLIMATU

12. Emise uhlíku na území obce	kg CO ₂ eq/obyvatele	Všechny místní orgány	Celkové roční emise uhlíku (v tunách CO ₂ eq) v dané obci (včetně bydlení, jednotlivých průmyslových odvětví, zemědělství, obchodu/služeb, jako například stavebnictví) vydělené počtem obyvatel daného území	Spravované území	Emise	—	Osvědčené postupy pro environmentální řízení 3.2.1, 3.2.2
13. Existence akčního plánu obcí v oblasti energetiky a klimatu	ano/ne	Všechny místní orgány	Je zaveden akční plán obcí v oblasti energetiky a klimatu včetně dlouhodobých a krátkodobých cílů a opatření, který je založen na přehledu spotřeby energie a emisí na daném území	Spravované území	Emise	Je zaveden akční plán obcí v oblasti energetiky a klimatu včetně cílů a opatření, který je založen na přehledu spotřeby energie a emisí	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.2
14. Přijetí strategie pro přizpůsobení se změně klimatu	ano/ne	Všechny místní orgány	Holistická strategie pro přizpůsobení se změně klimatu na území obce může vycházet z jiných územních a regionálních adaptačních strategií	Spravované území	—	Je zavedena holistická strategie pro přizpůsobení se změně klimatu na území obce	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.3
15. Spotřeba energie na pouliční osvětlení	kWh/obyvatele/rok MWh/km/rok	Orgány veřejné správy, které přímo nebo nepřímo spravují pouliční osvětlení	Roční spotřeba energie pouličního osvětlení vypočtená na obyvatele nebo na km osvětlené ulice	Spravované území	Energetická účinnost	Spotřeba energie na kilometr pouličního osvětlení je nižší než 6 MWh/km/rok	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.4

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
16. Celková roční spotřeba energie ve veřejných budovách	kWh/m ² /rok	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují budovy	Celková roční spotřeba energie v posuzované veřejné budově (se zohledněním vytápění prostor, chlazení prostor a elektřiny), vyjádřená jako konečná spotřeba energie vydělená podlahovou plochou budovy	Úroveň budovy	Energetická účinnost	Pro novostavby je budova navržena s celkovou spotřebou primární energie (včetně všech použitých) nižší než 60 kWh/m ² /rok Pro stávající budovy, které procházejí rekonstrukcí, je budova navržena s celkovou spotřebou primární energie (včetně všech využití) nižší než 100 kWh/m ² /rok	Osvědčené postupy pro environmentální řízení 3.2.5, 3.2.6, 3.2.7, 3.2.8
17. Školení zaměstnanců o energetické účinnosti	hodin/FTE/rok	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují budovy	Roční počet hodin školení zaměstnanců zaměřeného na životní prostředí s cílem zlepšit energetickou účinnost budov. Roční počet hodin školení se vydělí celkovým počtem zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)	Úroveň budovy	Energetická účinnost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.8
18. Emise CO ₂ z dálkového vytápění/chlazení	t CO ₂ eq kg CO ₂ eq/m ²	Všechny místní orgány	Množství emisí CO ₂ eq ze systému vytápění a chlazení před instalací sítě dálkového vytápění/chlazení a po ní celkem, nebo na jednotku podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov	Síť dálkového vytápění a chlazení	Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.9

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
19. Podíl spotřeby energie pokryté z obnovitelných zdrojů energie	%	Orgány veřejné správy, které vlastní nebo spravují budovy	Energie z obnovitelných zdrojů (elektrická energie a teplo zvlášť) vyráběná na místě/poblíž, vydělená spotřebou energie veřejných budov nebo sociálního bydlení (elektrická energie a teplo zvlášť)	Úroveň budovy	Energetická účinnost Emise	100 % spotřeby elektrické energie ve veřejné budově je získáno výrobou elektřiny z obnovitelných zdrojů na místě 100 % poptávky po teplé vodě ve veřejné budově/budově sociálního bydlení je získáno výrobou tepla z obnovitelných zdrojů na místě	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.10
20. Je zaveden místní plánovací systém, který stanoví vyšší energetické standardy a požadavky na výrobu obnovitelné energie	ano/ne	Místní orgány, které stanovují místní stavební předpisy a/ nebo vydávají stavební povolení	Systém místního územního plánování obsahuje ustanovení, že novostavby a rekonstrukce v rámci daného území musí splňovat vzorové energetické normy a mít minimální požadavky na výrobu obnovitelné energie	Spravované území	Energetická účinnost Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.11
21. Poskytování informačních a poradenských služeb	ano/ne	Orgány veřejné správy podporují energetickou účinnost a obnovitelnou energii pro obyvatele a podniky	Orgán veřejné správy poskytuje obyvatelům a podnikům informační a poradenské služby ohledně energetické účinnosti a obnovitelné energie s cílem snížit jejich spotřebu energie	Spravované území	Energetická účinnost Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.2.13

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
22. Podíl území pokrytého ter-mografií	%	Všechny místní orgány	Plocha městského území obce, která je pokryta termografickým průzkumem, vydělena celkovou plochou městské ob-lasti dané obce	Spravované území	Energetická účinnost Emise	Jsou k dispozici aktuální (< 5 let) termo-grafické údaje s vysokým rozlišením (< 50 cm) pro 100 % zastavěné plochy na území obce	Osvědčený postup pro environ-mentální ří-zení 3.2.14

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ MOBILITY

23. Podíl jedno- druhých dopravy při ce- stách	%	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Počet cest na posuzovaném území absolvovaných různými dopravními prostředky (např. autem, autobusem, na jízdním kole), vydělený celkovým po- čtem cest	Spravované území	Emise	V rámci rozložení dopravy ve městě připadá na jízdu na kole nejméně 20 %. NEBO se ve městě během posledních pěti let zvýšil v rámci rozložení dopravy podíl jízdu na kole nejméně o 50 %. Podíl udržitelných druhů dopravy použí- vaných ve městě (např. pěší chůze, jízdní kolo, autobus, tramvaj, vlak) činí nejméně 60 %	Osvědčené postupy pro envi- ronmental- ní řízení 3.3.1, 3.3.2, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.8
24. Je zavedena zvláštní poli- tika pro pěší chůzi/jízdu na kole	ano/ne	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Město má zavedenu zvláštní politiku, která je politicky přijata a podporuje pěší chůzi/jízdu na kole; jsou definovány rovněž cíle pro zlepšení a investice do pěší/cyklistické infrastruktury	Spravované území	Emise	Nejméně 10 % investic města do dopravní infrastruktury a údržby je vyčleněno na cyklistickou infrastrukturu	Osvědčený postup pro environ- mentální ří- zení 3.3.2
25. Celková délka cyklistické in- frastruktury	km km cyklistických pruhů/km silnic	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Délku cyklistické infrastruktury (cykli- stické pruhy) lze měřit v absolutních hodnotách (km) nebo ji vydělit délkou silničních sítí pro vozidla	Spravované území	Emise	—	Osvědčený postup pro environ- mentální ří- zení 3.3.2

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
26. Počet uživatelů společného využívání automobilů	Počet uživatelů/10 000 obyvatel Počet uživatelů/počet společně využívaných vozidel	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Počet uživatelů společného využívání automobilů lze vypočítat jako: — celkový počet uživatelů společného využívání automobilů vydělený počtem obyvatel a vynásobený 10 000 — celkový počet uživatelů společného využívání automobilů vydělený počtem společně využívaných automobilů	Spravované území	Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.3
27. Dostupná společně využívaná vozidla	Počet obyvatel/počet společně využívaných vozidel	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Počet obyvatel na území obce se vydělí počtem automobilů dostupných ve vozovém parku v rámci systému společného využívání automobilů	Spravované území	Emise	Nejméně 1 společně využívaný automobil k dispozici na 2 500 obyvatel	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.3
28. Nahrazené osobní automobily v soukromém vlastnictví	Počet nahrazených osobních automobilů v soukromém vlastnictví/počet společně využívaných automobilů	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Počet osobních automobilů v soukromém vlastnictví, které byly nahrazeny systémem společně využívaných automobilů (majitelé je již nepotřebují) vydělený celkovým počtem automobilů dostupných ve vozovém parku v rámci systému společného využívání automobilů	Spravované území	Emise	Každé vozidlo ve vozovém parku provozovatele společného využívání automobilů nahradilo nejméně 8 osobních automobilů v soukromém vlastnictví	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.3
29. Podíl jízdy uhrazených pomocí integrovaných jízdenek	%	Orgány veřejné správy odpovědné za veřejnou dopravu	Počet jízdy absolvovaných veřejnou dopravou s využitím více druhů dopravy a uhrazených integrovanými jízdenkami, vydělený celkovým počtem cest absolvovaných různými druhy veřejné dopravy	Spravované území	Emise	Nejméně 75 % jízdy je uhrazeno integrovanou jízdenkou	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.4

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
30. Podíl elektrických vozidel	%	Všechny místní orgány	Celkový počet elektrických vozidel (podle typu, např. elektromobily, elek-trocola) na silnici vydělený celkovým počtem vozidel tohoto typu	Spravované území	Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.5
31. Počet dobíjecích stanic	Počet dobíjecích stanic/obyvatele	Všechny místní orgány	Celkový počet veřejných dobíjecích stanic pro elektrická vozidla vydělený počtem obyvatel posuzovaného území	Spravované území	Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.5
32. Snížení koncentrace látek znečišťujících ovzduší	%	Všechny místní orgány	V určitých oblastech města (např. v blízkosti škol, parků, obytných oblastí) se pravidelně měří koncentrace látek znečišťujících ovzduší (PM ₁₀ , čpavek a oxidy dusíku). Snížení koncentrace látek znečišťujících ovzduší se vypočítá jako počáteční koncentrace jednotlivých látek znečišťujících ovzduší (před zavedením poplatku za přetížení dopravy) minus konečná koncentrace látek znečišťujících ovzduší (po zavedení poplatku za přetížení dopravy) vydělená počáteční koncentrací látek znečišťujících ovzduší	Spravované území	Emise	Koncentrace látek znečišťujících ovzduší (PM ₁₀ , čpavku a oxidu dusíku) se v oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy, v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy snížila (v průměru) o 10 %.	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.7
33. Omezení přístupu vozidel do oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy	%	Všechny místní orgány	Počet soukromých vozidel, která vjíždějí do oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy, vydělený počtem soukromých vozidel, která vjížděla do téhož prostoru před zavedením poplatku za přetížení dopravy	Oblast, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy	Emise	Vjezd vozidel, kterým nebyla udělena výjimka, do oblasti, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy, se snížil o 20 % v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.7

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
34. Zvýšení rychlosti a přesnosti veřejné dopravy	%	Všechny místní orgány	Průměrná rychlost veřejné dopravy po zavedení poplatku za přetížení dopravy, vydělena průměrnou rychlostí veřejné dopravy před zavedením poplatku za přetížení dopravy. Totéž lze uplatnit na přesnost veřejné dopravy před zavedením poplatku za přetížení dopravy a po něm	Oblast, kde je účtován poplatek za přetížení dopravy	Emise	Rychlost a přesnost služeb veřejné dopravy se v porovnání se situací před zavedením poplatku za přetížení dopravy zlepšila o 5 %	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.7
35. Podíl dostupných parkovacích míst během pracovní doby	%	Všechny místní orgány	Průměrný počet dostupných parkovacích míst v pracovní době vydělený celkovým počtem parkovacích míst	Spravované území	Emise	Parkovací místa na ulici jsou po 90 % pracovní doby z 80 % až 90 % obsazena	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.8
36. Minimální požadavky na parkování	ano/ne	Všechny místní orgány	Orgány veřejné správy mohou omezit počet bezplatných parkovacích míst (pro parkování na ulici a podzemní garáže) u nové výstavby a mohou zavést formální politiku postupného rušení všech případných předchozích požadavků na parkování u stávajících staveb	Spravované území	Emise Biologická rozmanitost	Město nemá žádné minimální požadavky na parkování (pro parkování na ulici a podzemní garáže) u nové výstavby a má zavedenu formální politiku postupného rušení všech předchozích požadavků na parkování u stávajících staveb	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.8
37. Emise CO ₂ z dodávkových vozidel	kg CO ₂ eq/rok kg CO ₂ eq/měsíc	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Celkové emise CO ₂ z dodávkových vozidel za určité časové období (např. za rok, za měsíc) v oblasti obsluhované daným střediskem logistických služeb	Oblast obsluhovaná daným střediskem logistických služeb	Emise	40 % snížení emisí CO ₂ z dodávkových vozidel v obsluhované oblasti v porovnání se situací před zavedením střediska logistických služeb	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.9

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
38. Denní počet zásobovacích jízd v obsluhované oblasti	Počet dodávek/den	Orgány veřejné správy odpovědné za mobilitu	Počet zásobovacích jízd na den na dodávkové vozidlo v oblasti obsluhované střediskem logistických služeb	Oblast obsluhovaná daným střediskem logistických služeb	Emise	75 % snížení počtu zásobovacích jízd na den v obsluhované oblasti v porovnání se situací před zavedením střediska logistických služeb	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.3.9

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ VYUŽITÍ PŮDY

39. Podíl nově zastavěných oblastí	%	Všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy	Plocha nově zastavěných oblastí (m ²) s ohledem na jakýkoliv druh nepropustné zastavěné plochy (budovy, silnice, libovolná část bez vegetace nebo vody), vydělená zastavěnou plochou na začátku posuzovaného období (např. 1, 5, 10 let)	Spravované území	Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.4.1
40. Jsou podporována opatření na zmírnění vlivu fenoménu městských tepelných ostrovů	ano/ne	Všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy	Na spravovaném území v soukromých i veřejných budovách a oblastech jsou podporována opatření na zmírnění vlivu fenoménu městských tepelných ostrovů (např. zelené plochy, zelené střechy nebo používání reflexních materiálů)	Spravované území	Emise Energetická účinnost Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.4.2
41. Jsou nezbytná odvodňovací opatření s malým dopadem	ano/ne	Všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy	Existuje požadavek na odvodňovací opatření s malým dopadem u nové výstavby včetně rozsáhlých přestaveb stávajících zastavěných oblastí	Spravované území	Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.4.3

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ ZELENÝCH MĚSTSKÝCH OBLASTÍ

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
42. Podíl přírodních a polopřírodních oblastí	%	Orgány veřejné správy odpovědné za řízení zelených městských oblastí	Plocha (km ²) přírodních a polopřírodních oblastí v dané městské oblasti vydělená celkovou plochou městské oblasti	Spravované území	Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.5.1
43. Podíl zelených a modrých městských oblastí	%	Orgány veřejné správy odpovědné za řízení zelených městských oblastí	Plocha (km ²) zelených a modrých městských oblastí (v dané městské oblasti) vydělená celkovou plochou městské oblasti	Spravované území	Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.5.2
44. Podíl zelených střech	%	Všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy	Počet budov se zelenými střechami vydělený celkovým počtem budov na území dané obce	Spravované území	Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.5.3
45. Plán týkající se opuštěných zelených ploch a okrajových oblastí	ano/ne	Všechny místní orgány odpovědné za plánování využití půdy	Orgán veřejné správy má plán týkající se obnovy a environmentálního řízení opuštěných zelených ploch a okrajových oblastí v dané městské oblasti	Spravované území	Biologická rozmanitost	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.5.4

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
-----------	--------------------------------	-----------------------	---------------	---------------------------------------	---	----------------------	---

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ MÍSTNÍ KVALITY VNĚJŠÍHO OVZDUŠÍ

46. Koncentrace látek znečišťujících ovzduší	µg/m ³	Všechny orgány veřejné správy odpovědné za řízení kvality ovzduší	Úroveň látek znečišťujících ovzduší (PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂) přítomných (roční průměr) v dané městské oblasti, jejichž vzorky byly odebrány na určitých místech (např. školy, parky, obytné oblasti)	Spravované území	Emise	U všech indikátorů definovaných v tomto osvědčeném postupu pro environmentální řízení dosahují výsledky úrovně stanovené v pokynech pro kvalitu ovzduší vypracovaných Světovou zdravotnickou organizací	3.6.1
--	-------------------	---	---	------------------	-------	---	-------

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ HLUKOVÉHO ZNEČIŠTĚNÍ

47. Podíl úrovní měření hluku překračujících místní mezní hodnoty	%	Orgány veřejné správy odpovědné za řešení hlukového znečištění	Počet měření úrovní hluku překračujících místní mezní hodnoty vydělený celkovým počtem měření hladiny hluku	Spravované území	—	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.7.1
---	---	--	---	------------------	---	---	---

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

48. Míra rozšíření vodoměrů	%	Orgány veřejné správy odpovědné za zásobování pitnou vodou	Počet spotřebitelů s jednoduchými vodoměry (na úrovni jednoho uživatele) vydělený celkovým počtem spotřebitelů	Spravované území	Voda	Míra rozšíření vodoměrů na úrovni domácností nebo koncových uživatelů je 99 % nebo vyšší	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.9.1
49. Podíl inteligentních vodoměrů	%	Orgány veřejné správy odpovědné za zásobování pitnou vodou	Počet spotřebitelů s inteligentními vodoměry vydělený celkovým počtem spotřebitelů s vodoměry	Spravované území	Voda	V oblastech s nedostatkem vody jsou jako vodoměry na úrovni domácností/koncových uživatelů (alespoň po část roku) instalovány inteligentní měřiče Všechny nové budovy jsou vybaveny vodoměry (a v oblastech s nedostatkem vody inteligentními měřiči)	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.9.1

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
50. Index úniků vody z infrastruktury (Infrastructure Leakage Index, ILI)	%	Orgány veřejné správy odpovědné za zásobování pitnou vodou	Hodnota ILI se vypočte jako aktuální skutečné roční ztráty (CARL)/nevyhnutelné roční skutečné ztráty (UARL)	Spravované území	Voda	Index úniků z infrastruktury je nižší než 1,5	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.9.2

OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADNÍMI VODAMI

51. Účinnost odstraňování látek znečišťujících vodu	%	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Účinnost odstraňování jednotlivých látek znečišťujících vodu (CHSK, BSK ₅ , čpavek, celkové množství dusíku a celkové množství fosforu) se vypočte jako počáteční koncentrace jednotlivých látek znečišťujících vodu minus konečná koncentrace dané látky znečišťující vodu vydělená počáteční koncentrací látky znečišťující vodu	Čistírna odpadních vod	Voda	Dosažená účinnost odstraňování nečistot je: nejméně 98 % pro BSK ₅ , nejméně 90 % pro CHSK, nejméně 90 % pro čpavek, nejméně 80 % pro celkové organické sloučeniny dusíku a nejméně 90 % pro celkové množství fosforu	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.1
52. Spotřeba elektřiny na čištění odpadních vod	kWh/populační ekvivalenty/rok	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Celková roční spotřeba elektřiny při čištění odpadních vod vydělená počtem populačních ekvivalentů, pro něž je čistírna odpadních vod navržena/ktéře obsluhuje	Čistírna odpadních vod	Voda	Spotřeba elektřiny čistírny odpadních vod je: — nižší než 18 kWh/populační ekvivalenty/rok pro velké komunální čistírny odpadních vod (o velikosti více než 10 000 populačních ekvivalentů) — nižší než 25 kWh/populační ekvivalenty/rok pro malé komunální čistírny odpadních vod (o velikosti méně než 10 000 populačních ekvivalentů)	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.1
53. Účinnost odstraňování mikropolutantů	%	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Účinnost odstraňování se vypočítá jako počáteční koncentrace mikropolutantů minus konečná koncentrace mikropolutantů vydělená počáteční koncentrací mikropolutantů	Čistírna odpadních vod	Voda	Průměrná účinnost odstraňování mikropolutantů je vyšší než 80 %	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.2

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
54. Podíl toků odpadních vod, u nichž je prováděno terciární čištění za účelem odstranění mikropolutantů	%	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Roční tok odpadních vod, u nichž je prováděno terciární čištění za účelem odstranění mikropolutantů, vydělený celkovým ročním tokem odpadních vod	Čistírna odpadních vod	Voda	Mikropolutanty jsou odstraněny nejméně z 90 % ročního toku odpadních vod	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.2
55. Podíl vlastní elektriny a tepla v čistírně odpadních vod	%	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Energie (elektrina a teplo z bioplynu) vyrobená na místě z anaerobního vyhnívání kalů a využitá v čistírně odpadních vod, vydělená celkovým množstvím energie používané v čistírně odpadních vod	Čistírna odpadních vod	Voda	Vlastní elektrická energie a teplo z bioplynu pokrývají 100 % spotřeby energie komunálních čistíren odpadních vod o velikosti více než 10 000 populačních ekvivalentů bez tepelného sušení kalu na místě a 50 % spotřeby energie čistíren s tepelným sušením kalu na místě	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.3
56. Podíl kalů z čistíren odpadních vod, u nichž je provedeno mono-spalování	%	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Kalů z čistíren odpadních vod vyprodukovaných při čištění odpadních vod, u nichž je provedeno mono-spalování, vydělené celkovým množstvím kalů z čistíren odpadních vod	Čistírna odpadních vod	Voda	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.4
57. Podíl recyklované vody	%	Orgány veřejné správy odpovědné za nakládání s odpadními vodami	Množství recyklované vody vyprodukované na základě čištění odpadních vod vydělené celkovým množstvím vyčištěné odpadní vody	Spravované území	Voda	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.5

Indikátor	Společná jednotka pro přepočet	Hlavní cílová skupina	Stručný popis	Doporučená minimální úroveň sledování	Související klíčový indikátor podle přílohy IV nařízení (ES) č. 1221/2009 (oddíl C.2)	Srovnávací kritérium	Související osvědčený postup pro environmentální řízení
58. Podíl dešťové vody zadržené a vsákné v městských oblastech	%	Orgány veřejné správy odpovědné za městskou kanalizaci a plánování využití půdy	Odhadovaný roční procentní podíl dešťové vody, která je lokálně zadržena a vsákné se do země, v poměru k celkovému odhadovanému spadu dešťové vody na městskou část obce	Spravované území	Voda	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.10.7
OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ ZELENÝCH VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK							
59. Podíl nabídkových řízení, která obsahují environmentální kritéria	%	Všechny orgány veřejné správy	Počet nabídkových řízení zahrnujících environmentální kritéria vydělený celkovým počtem nabídkových řízení (v členění podle kategorie produktů)	Úroveň organizace	Energetická účinnost Materiálová účinnost Voda Odpad Biologická rozmanitost Emise	100 % nabídkových řízení zahrnuje environmentální kritéria, která vyžadují nejmeně takovou úroveň vlivu činnosti na životní prostředí, která je stanovena v kritériích EU GPP pro výrobky, u nichž jsou kritéria EU GPP k dispozici (např. kancelářský papír, čisticí prostředky, nábytek)	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.11.1
OSVĚDČENÉ POSTUPY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ ŘÍZENÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ŠÍŘENÍ INFORMACÍ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ							
60. Podíl občanů, kterých se přímo a nepřímo týkala opatření v oblasti vzdělávání o životním prostředí	%	Orgány veřejné správy	Podíl občanů, kterých se přímo a nepřímo týkala opatření v oblasti vzdělávání o životním prostředí	Spravované území	Energetická účinnost Materiálová účinnost Voda Odpad Biologická rozmanitost Emise	—	Osvědčený postup pro environmentální řízení 3.12.1